

بررسی موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا و پساکرونا در استان لرستان

هوشنگ گراوند^{۱*}، نورالدین اله‌دادی^۲، حسن جعفری^۳، سعیده سبزیان^۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۸/۱۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۲۱

DOI: 10.30495/JISDS.2023.75232.11949

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا و پساکرونا در استان لرستان بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر داده‌ها آمیخته اکتشافی و از نظر روش اجرای پژوهش از نوع داده بنیاد و پیمایشی مقطعی است. در بخش کیفی فعالان حوزه ورزش همگانی به عنوان جامعه پژوهش در نظر گرفته شدند که با روش هدفمند گلوله برفی با انجام ۹ مصاحبه به نقطه اشباع رسیده است. جامعه آماری پژوهش در بخش کمی را کلیه فعالان حوزه ورزش همگانی به تعداد ۱۰۰ نفر تشکیل داده‌اند که از طریق فرمول کرجسی و مورگان و بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۸۰ نفر انتخاب شده‌اند. تحلیل داده‌های کیفی نشان داد که تأثیرات کرونا بر ورزش همگانی در ۱۳ مؤلفه، موانع ورزش همگانی در ۱۶ مؤلفه، راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا در ۲۳ مؤلفه، موانع توسعه ورزش همگانی در پساکرونا در ۱۵ مؤلفه و راهکارهای توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی در ۱۹ مؤلفه دسته‌بندی شدند. در بخش کمی داده‌های بدست آمده با استفاده از آزمون فریدمن نشان داد که مهمترین تأثیرات کرونا بر ورزش همگانی «تعطیلی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی»؛ مهمترین موانع توسعه ورزش همگانی «تعطیلی مراکز تفریحی، استخرها و مراکز عمومی»؛ مهمترین راهکارهای توسعه ورزش همگانی «ترویج ورزش همگانی مثل کوهنوردی با رعایت موازین بهداشتی»؛ مهمترین موانع توسعه ورزش همگانی در دوران پساکرونا «وجود دغدغه‌های فکری و مشکلات اقتصادی مردم»؛ و مهمترین راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران پساکرونا «استفاده از نظر افراد متخصص و دغدغه‌مند در زمینه اشاعه ورزش‌های همگانی» بودند.

واژگان کلیدی: ورزش همگانی، موانع و راهکارها، کرونا، استان لرستان

^۱ استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران (نویسنده مسئول). (E-mail: garavand.h@lu.ac.ir)

^۲ استادیار، گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۴۶۹۷-۱۹۳۹۵، تهران، ایران. (E-mail: nalahdadi@pnu.ac.ir)

^۳ دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (E-mail: h.jafari2021@gmail.com)

^۴ استادیار گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه حضرت معصومه (س)، قم، ایران. (E-mail: sabzian@hmu.ac.ir)

مقدمه

شیوع بیماری‌زها یکی از چالش‌های مهمی است که بشریت همواره با آن روبرو بوده است (گائو^۱، ۲۰۱۸، ص ۱۱۵۷). کووید-۱۹ یک گونه جدید و تغییر ژنتیک یافته از خانواده کرونا ویروس‌ها^۲ است (ژو^۳ و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۴۲۰) که برای اولین بار در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر ووهان، استان هوئی کشور چین گزارش شد (زو^۴ و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۱۰۵۵). غیر قابل پیش‌بینی بودن ویروس کرونا و عدم اطمینان از زمان کنترل بیماری ناشی از آن و جدی بودن خطر آن، این بیماری را تبدیل به یکی از استرس‌زاترین شرایط کرده است. پس از آنکه این ویروس به یک همه‌گیری تبدیل شد و بسیاری از کشورهای دنیا درگیر آن شدند؛ اقتصاد جهانی دچار رکود بزرگی شده و روزبه‌روز، در حال افزایش است. بسیاری از کسب‌وکارها تعطیل شده و بیکاری گسترده‌ای همه جا را فرا گرفته است و بسیاری از مشاغل و صنایع بزرگ همانند صنعت ورزش آسیب‌های جدی وارد شده است (ریچاردسون^۵، ۲۰۲۰).

تعطیلی مقطعی لیگ‌ها و مسابقات معتبر در کشورهای مختلف، برگزاری مسابقات بدون حضور تماشاگران، زمزمه‌های لغو برخی مسابقات ملی و بین‌المللی پیش‌رو و تعطیلی مراکز تندرستی و باشگاه‌های ورزشی و در پی آن بی‌رونق شدن بازار خرده‌فروشی و عمده‌فروشی کالاهای ورزشی خود گواه بر تأثیرات اقتصادی این بیماری بر ابعاد مختلف صنعت ورزش بوده است (انستیتو ورزش استرالیا^۶، ۲۰۲۰، ص ۱۴). در ایران بررسی‌ها نشان‌گر آن است که حدود ۲۹ هزار باشگاه ورزشی به صورت عمومی (آماتوری) و حرفه‌ای فعالیت دارند که طبق آمار رسمی ارائه شده از سوی وزارت ورزش و جوانان ۲۵ هزار ۷۸۲ باشگاه دارای مجوز رسمی هستند که حدود ۱۵۰ هزار نفر به عنوان مربی (زن و مرد) مشغول به کار هستند و به صورت میانگین اگر هر باشگاه حداقل ۱۰ پرسنل (زن و مرد) را در رده‌های مختلف اداری استخدام کرده باشند نزدیک به ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار نفر پرسنل فعال دارند که حدود دو سال است با تصمیم‌های ستاد پیشگیری و مقابله با کرونا با تعطیلی مواجه شده‌اند و به دلیل تعطیل شدن باشگاه‌ها، شغل و منابع مالی خود را از دست داده و کاملاً بیکار شده‌اند. اگر این ۲۵ هزار باشگاه مجوزدار را به عنوان ۲۵ هزار واحد کسب‌وکار در نظر داشت با توجه به هزینه‌های موجود در امر باشگاه‌داری و همچنین، نبود درآمدزایی و در حالت خوش‌بینانه کسب حداقل درآمد موجب می‌شود که فاصله زیاد و تفاوت چشم‌گیری بین میزان هزینه‌ها و میزان درآمدهای باشگاه‌ها ایجاد شود. از سوی دیگر، تاکنون حدود ۶۰۰۰ باشگاه به صورت کامل تعطیل شده است و یا تغییر کاربردی و شغل داده‌اند که یکی از دلایل عمده نبود حمایت منطقی و اثربخش مبتنی بر کار کارشناسی در بدنه دولت است و چه‌بسا این میزان تعطیلی باشگاه‌های ورزشی در آینده نزدیک افزایش چشم‌گیرتری داشته باشد. از سوی دیگر، همه‌گیری کرونا موجب کاهش چشم‌گیر جمعیت تحت پوشش ورزش قهرمانی از ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر به حدود یک میلیون نفر شده است (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۰). استان لرستان که جامعه‌ی هدف پژوهش حاضر می‌باشد دارای ۶۱۷ باشگاه ورزشی است که از این تعداد ۱۴۸ باشگاه مربوط به بانوان، ۳۵۶ باشگاه مربوط به آقایان و ۱۱۳ باشگاه هم دو منظوره می‌باشند (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۰). با احتساب فعالیت حداقل ۱۰۰ نفر در هر باشگاه (از مجموع ۲۵/۷۸۲ باشگاه) در سطح کشور ۲/۵۷۸/۲۰۰ نفر (دومیلیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار و دویست نفر)؛ سرمایه حداقل ۲۰۰ میلیون تومان در هر باشگاه ۵/۱۵۶/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (پنج هزار و یکصد و پنجاه و شش میلیارد و چهارصد میلیون تومان)؛ حداقل مساحت ۱۵۰ متر برای هر باشگاه ۳/۸۶۷/۳۰۰ متر مربع فضای ورزشی) و حداقل نیروی پرسنلی فعال در هر باشگاه ۱۰ نفر (۲۵۷/۸۲۰)؛ می‌توان به تأثیر کرونا بر صنعت ورزش پی برد. به همین منظور برآوردهای متفاوتی از ضررهای اقتصادی در کشورهای مختلف که به اقتصاد ورزش متحمل شده، منتشر شده است. آثار و پیامدهای شیوع

¹ Gao

² Coronaviruses

³ Xu, Shi, Wang, Zhang, Huang, Zhang & Zhu

⁴ Zhou, Yu, Du, Fan, Liu, Liu & Gu

⁵ Richardson

⁶ Australian institute of sport

همه گیری کرونا در بعد اقتصادی منفی بوده است و این برای تمامی کشورهای دنیا اجتناب ناپذیر است (تورسداهل و آسیف^۱، ۲۰۲۰، ص ۲۲۲). همان طور که مشخص است، تأثیرات کرونا ویروس تنها بر روی بخش های اقتصادی ورزش نبوده است یا حتی می توان اذعان کرد که همه آثار این ویروس بر ورزش منفی نبوده اند و آثار مثبتی نیز داشته است که جای مطالعه و بررسی دارد (انجمن ملی بسکتبال، ۲۰۲۰^۲). کرویف^۳ (۲۰۲۰) بیان می کند که در هر نقطه ای از جهان که ورزش را بررسی کنیم، شاهد تأثیرات متفاوت بحران ویروس کرونا هستیم. در ورزش های حرفه ای، هنگامی که استادیوم های بزرگ، حقوق تلویزیون، اسپانسر ها و حجم چشمگیری از درآمد، مدنظر قرار می گیرد، تأثیرات ویروس کرونا مشهودتر می شود. هنوز مشخص نیست چه تأثیرات طولانی مدتی بر سایر عوامل از جمله درگیری هواداران، مشارکت ورزشی، اشتغال در صنعت ورزشی و رفاه کارمندان و ورزشکاران خواهد داشت (کوهن^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). تعویق یکساله المپیک توکیو و یورو ۲۰۲۰ تنها بخشی از تأثیر این ویروس کوچک بر دنیای ورزش است؛ تعویقی که سبب شده برگزار کنندگان این بازی ها با ضررهای مالی سنگینی مواجه شوند (کمیته بین المللی المپیک، ۲۰۲۰، به نقل از حیدری و همکاران، ۱۳۹۹). یافته های پارنل^۵ و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که کرونا باعث شده است عملکرد کلی سازمان های ورزشی با تغییرات بنیادین مواجه گردد. همچنین ارزیابی خطر را به عنوان یکی از مهمترین عوامل مطرح شده است و بیان کردند که با ارزیابی خطر و مدیریت صحیح می توان برای مواجهه با بحران هایی مشابه، عملکرد بهتری داشت. همچنین ایوانز^۶ و همکاران (۲۰۲۰) در مقاله ای خود با عنوان رودرویی صنعت ورزش با کرونا با تأکید بر حوزه روان شناسی در ورزش، بیان کردند که تردیدی وجود ندارد که زندگی روزمره و ورزشی افراد، به ویژه ورزشکاران و فعالان حوزه ورزش، دچار تغییر و توقفی ناگزیر شده است. برای کسانی که مربی هستند، نحوه ارتباط با مشارکت کنندگان دچار تغییرات ساختاری شده است. به عنوان مثال، مربیان به صورت رو در رو با افراد در ارتباط نیستند، مشارکت کنندگان نمی توانند سؤالات خود را به راحتی از مربیان پرسند، نحوه نظارت بر عملکرد ورزشی افراد، آسیب دیدگی و سایر باز خورد در مورد تمرین به دلیل فاصله بین ورزشکار و مربی و ساختار تربیتی و آموزشی با محدودیت مواجه شده است.

اما در مقابل آثار منفی کرونا ویروس، باید آثار مثبتی را نیز شاهد بود که در این بین سبب ایجاد فرصت هایی برای افراد خلاق و مبتکر شده است و آن این است که در همین روزهای شیوع کرونا و قرنطینه خانگی، فروش برخی لوازم و تجهیزات ورزشی بسیار بیشتر از گذشته شده است. یکی از مواردی که در برهه زمانی کنونی بیش از گذشته کارایی خود را اثبات کرده، کسب و کارهای مجازی و مبتنی بر فناوری اطلاعات است، که در حوزه ورزش نیز نرم افزارهای مختلف ورزش در منزل، مشاوره ورزشی و فروشگاه های ورزشی اینترنتی مورد استقبال قرار گرفته اند و فضای توسعه بیشتری داشته اند (ریزوندی و همکاران، ۱۳۹۹، ص ۲۶۷). همچنین در این دوران آموزش و توسعه ورزش ادامه یافته و با استفاده از آموزش های مجازی و کاربرد نرم افزارها و شبکه های اجتماعی، فرایند یاددهی و یادگیری پابرجا بوده است (پارنل و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۳). از زمان شیوع ویروس کرونا، پژوهشگران حوزه های مختلف از جهات گوناگون این پدیده را بررسی کرده اند. به طور کلی پژوهش های انجام گرفته در خصوص ویروس کرونا را می توان به دو بخش تقسیم کرد: بخش اول پژوهش های همه گیرشناسی است که به منظور شناخت الگوی شیوع ویروس و پیش بینی روند آینده آن تحت فروض مختلف، اقدامات مداخله ای و برآورد تبعات شیوع بر وضعیت سلامت جامعه صورت می گیرد که نتایج این پژوهش ها در برنامه ریزی سلامت و همچنین تدوین پروتکل های بهداشتی و اقدامات کنترلی به کار می رود. بخش دوم پژوهش هایی است که در راستای برآورد آثار شیوع بر جوامع مختلف صورت می گیرد (صفانیا و برهمند،

¹ Toresdahl & Asif

² National Basketball Association

³ Cruyff

⁴ Cohen, Robinson & Flint

⁵ Parnell, Widdop, Bond & Wilson

⁶ Evans, Blackwell, Dolan, Fahlén, Hoekman & Lenneis

۱۳۹۹؛ گودرزی و موسوی، ۱۴۰۰؛ سجادی و همکاران، ۱۳۹۹؛ ریزوندی، افروزه و جلیوند، ۱۳۹۹؛ موهر^۱ و همکاران، ۲۰۲۰؛ تیمپکا^۲، ۲۰۲۰؛ پیتسیلادیس^۳ و همکاران، ۲۰۲۰؛ براسور^۴، ۲۰۲۰ و هاقص^۵، ۲۰۲۰).

با عنایت به مطالب ارائه شده در می‌یابیم کرونا در حقیقت پدیده واقعی جهانی است؛ اما باید در نظر داشت که تهدیدات و فرصت‌های جهانی را باید با هم در نظر گرفت. آنچه مسلم است، زیستن در جهان و فضای پساکرونا، بازاندیشی در نظام زیستی و فکری را ایجاب می‌کند (وو^۶ و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۲۱۸). از این منظر باید این را فرصتی برای ایجاد تحولات بزرگ در زندگی آینده به شمار آورد. همچنین می‌توان گفت ورزش و اقتصاد ناشی از صنعت ورزش را، درست در زمانی که بیش از گذشته رشد داشته باشد و درصد چشمگیری از تولید ناخالص داخلی کشورها را پوشش می‌دهد (اسدالهی و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۱۲)، نباید به حال خود رها کرد تا آثار این ویروس بر آن منفی باشد و از رشد آن بکاهد یا آن را متوقف سازد و با توجه به ادبیات تحقیق باید گفت که علاوه بر آثار اقتصادی، شیوع ویروس کرونا بر توسعه تندرستی، سلامت و نشاط جامعه نیز تأثیر گذاشته است که جای مطالعه عمیق‌تر دارد و در شرایط کنونی، مدیران و سیاست‌گذاران ورزش باید حداکثر تلاش خود برای حفاظت از این عناصر در صنعت ورزش را در مقابل تأثیرات مخرب شیوع ویروس کرونا به کار گیرند و این تهدید را به فرصت تبدیل کنند.

تحقیقات در مورد اثر فعالیت‌های ورزشی بر سلامتی جسمی و روانی، طول عمر، شادابی، گسترش روابط اجتماعی، غنی‌سازی اوقات فراغت باعث شده تا مشارکت مردم در ورزش‌ها و به‌ویژه انواع ورزش‌های همگانی در جهان افزایش یابد و به همین دلیل است که امروز اغلب کشورهای پیشرفته جهان در برنامه‌ریزی‌ها و سازماندهی ورزش همگانی کشور خود با دیگر کشورها رقابت می‌کنند و مرتباً در حال ارائه برنامه‌های خلاق برای رشد این ورزش‌اند. بدیهی است هر کشوری از این موج فزاینده عقب بیفتد، به هیچ‌وجه نمی‌تواند خلأ ایجادشده را پر کند و نهایتاً تفاوت در بهره‌وری از تأثیرات ورزش و فعالیت‌های حرکتی روشن و واضح خواهند بود (قره، ۱۳۸۳). به‌علاوه، فعالیت بدنی سلامت روانی را افزایش می‌دهد و باعث کاهش مشکلات روانی می‌شود (غفوری، ۱۳۸۶). با بررسی آمار سازمان تربیت بدنی در می‌یابیم فقط ۱۰ درصد مردم جامعه به ورزش و فعالیت‌های بدنی می‌پردازند، این رقم در مقایسه با کشورهایی مانند استرالیا که ۵۲ درصد مردم آن ورزش می‌کنند بسیار ناچیز است. این کاهش تحرک و فعالیت بدنی در زندگی روزمره که به دلیل توسعه و گسترش امکانات و وسایل رفاهی و شیوه‌های نوین زندگی به جود می‌آید، ضرورت برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های جسمانی مورد نیاز جامعه را بیش از پیش نمایان می‌کند (جوادی‌پور، قویدل‌سرکندی و سمیع‌نیا، ۱۳۹۲). بر اساس اطلاعات اتحادیه اروپا، دستکم ۳۰ درصد جوانان و نوجوانان در سطح جهان، فعالیت بدنی کافی ندارند. بر اساس اطلاعات موجود این میزان در کشور ما بسیار بیشتر است؛ بنابراین مهمترین ضرورت و وظیفه سیاستگذاران ورزشی توجه به گسترش ورزش در بین عموم جامعه است. از طرفی، ورزش به‌عنوان حقی اجتماعی برای انسانها مطرح است، به‌گونه‌ای که سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۳ ورزش را حقی اجتماعی قلمداد کرده و بیان می‌کند فرصت مشارکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی حقی انسانی است و دولت‌ها موظف‌اند فرصت مشارکت در ورزش را برای همگان فراهم آورند. در بعضی از کشورها مانند فنلاند و سوئد تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش از ۸۰ درصد جمعیت آنان نیز فراتر رفته است. با توجه به تاریخچه ورزش‌های همگانی در جهان با رویکردهای جدید و فلسفه روشن آن در بسیاری از کشورها و تمرکز روی رویکردهای چندگانه سلامت، شادابی جامعه، غنی‌سازی اوقات فراغت، بهبود روابط شغلی، پیوند و ارتباطات اجتماعی، پیشگیری و درمان، فرحبخش بودن، تخلیه انرژی، برخورداری از عواطف اجتماعی به نظر می‌رسد استفاده از همه ظرفیت‌های جامعه برای توسعه ورزش همگانی ضروری است، ضمن آنکه برای نهادینه کردن این موضوع در جامعه افزایش آگاهی مردم می‌تواند نقشی محوری در این خصوص ایفا کند.

¹ Mohr, Nassis, Brito, Randers, Castagna, Parnell & Carustrup

² Timpka

³ Pitsiladis

⁴ Brasor

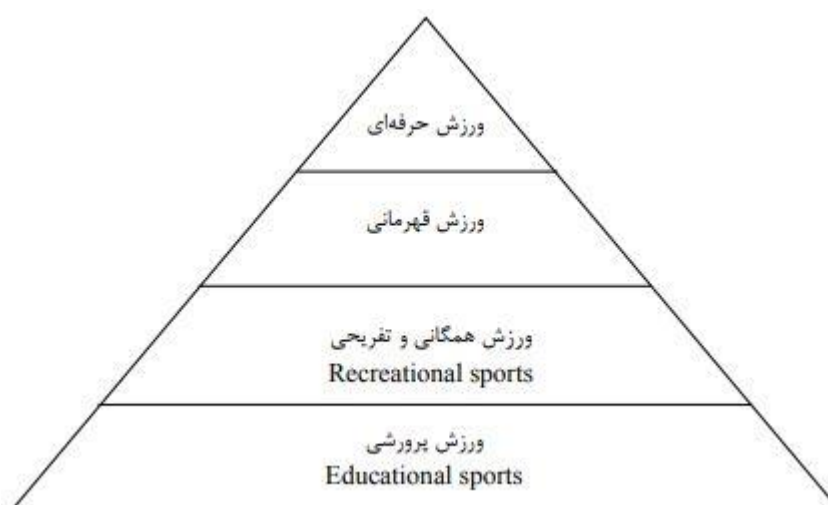
⁵ Hughes

⁶ Wu, Chen & Chan

تجربه کشورهای صاحب نام در این مورد نشان می‌دهد پیشرفت و توسعه ورزش همگانی در این کشورها مرهون سرمایه‌گذاری دولت و مردم و همکاری گسترده آنهاست. با توجه به اینکه قانون اساسی و مصوبات دولت جمهوری اسلامی ایران اولین وظیفه ارگان‌های ورزشی کشور را همگانی نمودن ورزش تعیین کرده است، اعتقاد بر این است که نتایج تحقیق حاضر قادر خواهد بود به مسئولان ورزشی کشور کمک کند تا راهبردهای لازم را از این نتایج گرفته و بتوانند در توسعه برنامه‌های ورزش همگانی کشور اقدام مؤثر به عمل آورند. در این پژوهش تلاش شده است تا از دیدگاه فعالان صنعت ورزش، استادان دانشگاه و مدیران ورزشی، موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا و پسا کرونا بررسی شود. باید اذعان کرد که عنصر زمان در مطالعه، تبیین و تدوین پدیده‌ها و موضوعات فرهنگی و اجتماعی بسیار مهم و اثرگذار است. همچنین هنوز مشخص نیست شیوع ویروس کرونا چه آثار طولانی مدت بر ورزش خواهد گذاشت. لذا این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤالهاست که همه‌گیری ویروس کرونا بر ورزش همگانی استان لرستان چه تأثیراتی داشته است؟ موانع توسعه ورزش همگانی در استان لرستان کدامند؟ و راهکارهای کاربردی توسعه آن کدامند؟

مبانی نظری

رویکردهای متفاوتی به پدیده ورزش وجود دارد که برخی از آنها با نگاه قهرمانی و در برخی موارد نگاه سلامت عمومی و نشاط جامعه و در رویکرد دیگر نگاه اقتصادی مدنظر قرار می‌گیرد، اما صرف نظر از همه آنها اهمیت تربیت بدنی و ورزش روز به روز در حال افزایش است. ارتباط ورزش با پدیده‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی نشان‌دهنده اهمیت این پدیده و نقش آن در برنامه‌های توسعه ملی کشورهاست و در نگاهی کلی توسعه و پیشرفت ورزش در هر کشور با اقتدار و قدرت آن کشور ارتباط نزدیک دارد (جوادی پور و همکاران، ۱۳۹۲). یک بخش اساسی ورزش که با سلامتی و نشاط جامعه ارتباط نزدیک دارد و بسیاری از کارکردهای کشورهای توسعه یافته از میان رویکردهای مختلف ورزش، ورزش با رویکرد بخش سلامت را پذیرفته و بر اساس آن عمل می‌کنند و رویکردهای کسب مدال در میادین بین‌المللی و قهرمان‌پروری و حرفه‌ای را در سیاست‌های ورزشی خود اعلام نکرده‌اند. یکی از مهمترین تقسیم‌بندی‌های موجود مدل مول^۱ و همکاران (۲۰۰۵) است. او در کتاب مدیریت ورزشی و اوقات فراغت، ورزش را به چهار گروه تقسیم کرده است (نمودار ۱).

شکل ۱. تقسیم‌بندی ورزش همگانی از دیدگاه مول و همکاران (۲۰۰۵)

^۱ Mull

ورزش همگانی به‌عنوان برنامه‌ها و فعالیت‌های جامع و گسترده ورزش برای همه سنین هر دو جنس و افراد نژادها، مذاهب و ملل و با توانایی جسمی و روانی مختلف تعریف شده است (جوادی‌پور، ۱۳۹۰). چنین تعریفی از ورزش همگانی، نه به‌عنوان وظیفه، بلکه به‌عنوان فرصت است، نه به‌عنوان ورزشی دسته جمعی، بلکه به‌عنوان ورزشی فردی و ورزشی گروهی است. در حقیقت، انگیزه مردم از شرکت در فعالیت ورزشی رسیدن به درجات بالا و دستیابی به شعار المپیک (سریع‌تر، بالاتر و قوی‌تر) نیست. تندرستی، نشاط و روابط اجتماعی علل مهم شرکت در ورزش شده است. همچنین مسابقه و برد و باخت، کمترین نقش را در تمایل آنان به ورزش ایفا می‌کند (جوادی‌پور و همکاران، ۱۳۹۲).

رویکردهای ورزش همگانی عبارت‌اند از: کسب نشاط و احساس لذت، غنی‌سازی اوقات فراغت، کسب سلامتی و آمادگی جسمانی، بهبود روابط شغلی، پیوند و ارتباطات اجتماعی و شیوه زندگی، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، دستیابی به فواید و آثار ورزش، فرح‌بخشی و بی‌خطر بودن، تخلیه انرژی و دفع سموم، مدیریت و کاهش وزن و برخورداری از تناسب اندام، برخورداری از عواطف اجتماعی، گسترش تعامل و روابط اجتماعی (جوادی‌پور، ۱۳۹۰). با مطالعه تجربیات جهانی و بررسی اجمالی وضعیت کشور، مدل توسعه تربیت بدنی و ورزش تعیین شده است. این مدل دارای چهار مؤلفه (زیر سیستم) کلان است که عبارتند از: فرایندهای توسعه راهبردها و سیاست‌ها، توسعه ورزش و تفریحات سالم، پشتیبانی برای توسعه ورزش و تفریحات سالم، و هماهنگی و نظارت. ورزش و تفریحات سالم به‌عنوان فرآیند اصلی نظام جامعه تربیت بدنی و ورزش منظور شده است. این فرایند به چهار دسته تقسیم شده است که عبارتند از: ورزش همگانی و تفریحی، ورزش تعلیم و تربیتی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای. جنبش ورزش همگانی در جهان با شکل‌گیری انجمن‌های تریم (واژه‌ای نروژی به معنای خوش‌اندام و با نشاط) در سال (۱۹۶۰) در اروپا اوج گرفت. در سطح جهانی کمیته بین‌المللی ورزش همگانی در سال ۱۹۶۴ و در کشور ما در سال ۱۳۷۱ فدراسیون ورزش‌های همگانی ایجاد شد (ممتازبخش و فکور، ۱۳۸۶). در مطالعه‌ای که روی ۱۲۶ کشور جهان انجام شد، مشخص شده است که هر چند ۹۲ درصد از این کشورها، تربیت بدنی را برای تمامی اقشار جامعه اجباری می‌دانند، تنها در ۷۱ درصد کشورها، تربیت بدنی با نیازهای اجتماعی هماهنگ و در ۲۹ درصد موارد وسیله‌ای برای رسیدن به اهدافی غیر از ماهیت ورزش است. در مورد کشورهای در حال توسعه، در ۶۰ درصد موارد سیاست‌های ورزشی در حد شعار و روی کاغذ باقی می‌ماند. همچنین در این مطالعه مشخص شد فاصله آنچه قانون تعیین کرده و آنچه اجرا می‌شود، فراوان است (غفوری، ۱۳۸۶). نتایج پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه ورزش همگانی و تفریحات ورزشی در کشورمان نشان می‌دهد که توسعه و تعمیم ورزش با وجود برنامه‌ریزی‌ها، هزینه‌ها و تلاش‌های مختلفی که در سال‌های اخیر صورت پذیرفته است، به نحو مناسبی گسترش نیافته است و کاستی‌ها و ضعف‌های عدیده‌ای دارد (کشکر و سلیمانی، ۱۳۹۱). ون تایکوم^۱ (۲۰۱۱) مدل اجتماعی-اقتصادی مشارکت در ورزش را ارائه کرده است که بر اساس آن، اوضاع فرهنگی، اجتماعی و اقتصاد ملی به منزله بیرونی‌ترین لایه و سپس محیط فیزیکی و محیط اجتماعی بر مشارکت فرد در ورزش اثر می‌گذارند.

در ماه دسامبر ۲۰۱۹ نوع جدیدی از بیماری کرونا و ویروس در شهر ووهان چین شناسایی شد و به سرعت در تمام چین گسترش و بسیاری از مناطق از جمله آفریقا، قاره آمریکا، مدیترانه شرقی، اروپا، آسیای جنوب شرقی و اقیانوس آرام غربی را آلوده ساخته است. کرونا ویروس خانواده بزرگی از ویروس‌ها هستند که ممکن است باعث عفونت‌های تنفسی از سرماخوردگی گرفته تا بیماری‌های شدیدتر مانند مرس^۲ و سارس^۳ شوند (سا^۴، ۲۰۲۰: ۷۰). در ژانویه سال ۲۰۲۰ سازمان بهداشت جهانی^۵ اظهار داشت که خطر بالای انتشار کووید-۱۹ به سایر کشورهای جهان وجود دارد (فیشهوف^۶، ۲۰۲۰)؛ زیرا انتقال این ویروس انسان به انسان است

^۱ Van Tuyckom

^۲ MERS

^۳ SARS

^۴ SA

^۵ World Health Organization

^۶ Fischhoff

و متوسط دوره نهفتگی ۵ روز و ۲ ساعت تخمین زده می‌شود که به مسافران هوایی اجازه می‌دهد تا این بیماری را در سطح جهان گسترش دهند، شواهد نشان می‌دهد که انتقال ویروس می‌تواند در طول دوره رخ دهد، چرا که در دوره نهفتگی بیماران بدون علامت هستند (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۰). سرانجام سازمان بهداشت جهانی در مارس (۲۰۲۰) ارزیابی کرد که کووید-۱۹ را می‌توان به عنوان بیماری همه‌گیر توصیف کرد؛ بیماری همه‌گیر کووید - ۱۹ ناشی از کرونا ویروس نوین - ۲۰۱۹ در سراسر جهان، در حال گسترش است و اکثر کشورها از جمله ایران را مبتلا و درگیر کرده است (علی‌پور، قدمی، علی‌پور و عبدالله‌زاده، ۱۳۹۸). این شکل از همه‌گیری یک بیماری، در واقع یک رخداد بزرگ اجتماعی است که نه تنها در سطح یک منطقه که در سطح کشور و حتی کل دنیا مطرح گشته است (علیزاده‌فرد و صفاری‌نیا، ۱۳۹۹، ص ۱۳۲). حال لازم است آثار آن بر صنعت ورزش مورد توجه قرار گیرد.

پیشینه تجربی

پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور

کاشانی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان مروری بر وضعیت ورزش همگانی در دوران پاندمی کووید-۱۹ نشان دادند که اصلی‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ ورزش همگانی در دوران قرنطینه اصلاح ساختار نظام ورزشی یک کشور و آموزش صحیح در این عرصه می‌باشد. شناسایی و ارتقاء این عوامل منجر به گسترش ورزش همگانی در دوران قرنطینه شده که این امر به نوبه خود باعث بهبود سیستم ایمنی بدن، افزایش توان عضلانی، قلبی - عروقی، ریوی، کاهش چاقی، پوکی استخوان و نیز کاهش اختلالات روحی - روانی ناشی از بیماری کرونا (اضطراب و افسردگی) شده و به نحوی می‌تواند در کاهش مرگ و میر ناشی از این بیماری مؤثر باشد.

گودرزی و موسوی (۱۴۰۰) پژوهشی با هدف مطالعه‌ی چالش‌ها و فرصت‌های کووید-۱۹ پیش‌روی مدیریت ورزش ایران پرداختند. یافته‌های تحقیق در قسمت چالش‌ها نشان داد که مدیریت ورزش کشور با چالش‌هایی همچون به خطر افتادن سلامت جسمانی ورزشکاران شاغل در لیگ‌های حرفه‌ای و کاهش درآمد مشاغل مرتبط با ورزش روبه‌رو است. همچنین نتایج نشان داد که مدیریت ورزش ایران دارای فرصت‌هایی از قبیل توجه بیش از پیش به پایش سلامت در باشگاه‌ها و لیگ‌های ورزشی و استفاده از فناوری برای برگزاری کلاس‌های تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و مدارس است. به عنوان نتیجه - گیری کلی می‌توان گفت که کووید-۱۹ جدا از پیامدهای نگران‌کننده، فرصت‌هایی را در دل خود به همراه دارد؛ بنابراین مدیریت ورزش کشور باید از چالش‌ها آگاه باشند و از فرصت‌ها بهره‌مند شوند.

مرادی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان واکاوی وضعیت اقتصادی باشگاه‌های ورزشی در دوران کرونا به این نتایج دست یافتند که وضعیت کنونی باشگاه‌های ورزشی در دوره کرونا نشان می‌دهد که تغییر کاربری باشگاه‌ها شتاب گرفته است؛ مریبان بی شماری بیکار شده‌اند؛ کم‌ترکی افزایش یافته است؛ کارکنان باشگاه‌ها بیکار شده‌اند؛ احتمال ابتلا به نوع شدید کرونا و بیماری‌های غیرواگیر به دلیل کم‌ترکی افزایش یافته است؛ تمایل بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه ورزش به میزان چشمگیری کاهش یافته است و از زمان شیوع تاکنون ۶۰۰۰ باشگاه در سطح کشور تعطیل شده یا تغییر کاربری داده‌اند و جمعیت ورزشکاران سازمان یافته از ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر به حدود یک میلیون نفر کاهش یافته است. این شرایط به این معناست که صنعت باشگاه داری ایران مستقیماً با خطر ورشکستگی روبه‌رو شده است. از جمله راهکارهای اثربخش برای خروج از وضعیت کنونی عبارتند از: بخشودگی اجاره اماکن ورزشی توسط وزارت ورزش و جوانان، ادارات کل ورزش و جوانان، شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور و دیگر سازمان‌های دولتی؛ کارشناسی مجدد اجاره بهای سال ۱۴۰۰ و تأمین تنفس یک ساله برای بازپرداخت وام‌ها به دلیل اینکه وام‌های دریافتی توسط باشگاه‌ها هیچ تنفسی ندارند و در این شرایط که عملاً باشگاه‌ها تعطیل هستند نیز بانک‌ها

نسبت به دریافت اقساط و سودهای آنها اقدام می‌کنند. برگزاری لیگ آمادگی جسمانی آنلاین از سوی شهرداری‌های سراسر کشور با همکاری فدراسیون ورزش‌های همگانی در سطوح محله، منطقه، شهر، استان و ملی یکی از راهکارهای مناسب در شرایط کرونایی است.

ریزوندی، افروزه و جلیوند (۱۳۹۹) پژوهشی با هدف شناسایی چالش‌های پیش روی کسب و کارهای ورزشی انجام دادند که نتایج مربوط به چالش‌ها به دو حوزه ساختاری و کسب و کاری طبقه بندی شدند که سطح ساختاری دارای دو شاخه فرعی کلان و خرد بود. بخش چالش‌های کسب و کار نیز شامل دو شاخه فرعی زیرساختی و منابع انسانی بود. شرکت کنندگان در پژوهش نیز راهکارهایی متناسب با این چالش‌ها ارائه کردند. همچنین، راهکارهایی به منظور ترمیم اقتصادی در دوران پسا کرونا شامل راهکارهای سیاسی، ساختاری و اقتصادی شناسایی شد. در انتها به متولیان ورزش پیشنهاد می‌شود با مدنظر قراردادن چالش‌های شناسایی شده هرچه سریع تر به برنامه ریزی برای صاحبان کسب و کارهای ورزشی بپردازند تا از تعطیلی و ورشکستگی بخش عمده ای از فعالان در حوزه ورزش پیشگیری کنند و همچنین با حمایت دولت از کسب و کارهای ورزشی به هدایت سرمایه گذاران جدید، اجازه رشد قیمت خدمات ورزشی و اصلاح قوانین خصوصی سازی در شرایط ویژه کنونی پرداخته شود.

صفانیا و برهمند (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی ارزیابی تأثیرات ویروس کرونا در به تعویق افتادن المپیک توکیو پرداختند. این تحقیق، از نوع تحقیقات ثانویه بود که با استفاده از روش کتابخانه ای انجام پذیرفت. نتایج نشان داد ورزشکاران بیشترین ضرر را از به تعویق افتادن المپیک توکیو متحمل شده‌اند. با توجه به عدم اطمینان از برگزاری مسابقات در تقویم جدید المپیک، تمامی ذی نفعان نیز با شرایطی غیر قابل پیش بینی مواجه شده‌اند. در این میان استفاده بهینه از فناوری و مقابله با دوپینگ بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

سجادی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با عنوان تأثیر کرونا بر اقتصاد ورزش انجام دادند که نتایج نشان داد ویروس کووید-۱۹ به اقتصاد ورزش ضربه جبران ناپذیری وارد کرده است و مشخص نیست اثرات نامطلوب کرونا بر وضعیت اقتصادی اجتماعی تا چه زمان ادامه خواهد داشت. نبود ورزش «واقعی» فرصتی برای رشد فناوری‌های مجازی است. در حال حاضر، لیگ‌های ورزشی در سراسر جهان از ورزش‌های الکترونیک برای حفظ علاقه و احساس رقابت در هنگام تعطیلی استفاده می‌کنند. ورزش‌های الکترونیکی در سال‌های روشی جدید برای جذب هواداران و درآمدزایی ارائه می‌دهد. علاوه بر این، فناوری‌های همه جانبه می‌تواند طرفداران را قادر سازد که بازی‌ها را به صورت زنده تجربه کنند، بدون اینکه از نظر جسمی حضور داشته باشند، ایده ای که ممکن است نوعی ضد حمله باشد، اما اکنون منطقی به نظر می‌رسد.

صفانیا و برهمند (۱۳۹۹) در پژوهشی با هدف، ارزیابی اثرات ویروس کرونا در صنعت ورزش به این نتایج دست یافتند که پاندمی کرونا در صنعت ورزش دارای اثرات مثبت و منفی بیشماری است. بیشتر تحقیقات صورت گرفته بر روی ضررهای مالی ناشی از ویروس کرونا تمرکز کرده‌اند در حالی که ضررهای دیگری از قبیل، ضربه‌های روحی و روانی، اجتماعی و سیاسی چندان مورد توجه قرار نگرفته است. از جمله اثرات مثبت کرونا می‌توان به توسعه ی ورزش در خانه، با توجه به فراغت پیش آمده برای افراد اشاره کرد. در نتیجه به منظور خروج از بحران پیشنهاد می‌گردد با توجه به اهمیت مدیریت در سازمان‌های ورزشی مدیران، استراتژی‌های مناسبی را جهت مواجهه با دوران پسا کرونا ارائه دهند و محققان اثرات ویروس کرونا را با توجه به جنبه‌های متفاوت در صنعت ورزش مورد بررسی قرار دهند. با وجود متغیر بودن این اثرات در هر نقطه ی جهان پیشنهاد می‌گردد استراتژی‌های ارائه شده بومی‌سازی گردند.

حیدری و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با هدف شناسایی آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش کشور انجام دادند. تحقیق از نظر هدف، کاربردی بود. رویکرد پژوهش کیفی که با روش سیستماتیک نظریه داده‌بنیاد انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش استادان و خبرگان دانشگاهی، تولیدکنندگان محصولات ورزشی، رؤسا، سرپرستان و دبیران فدراسیون‌های ورزشی، مدیران

باشگاه‌های ورزشی لیگ برتری، مدیران، معاونان و مسئولان وزارت و ادارات ورزش و جوانان و مدیران مجموعه‌های ورزشی بودند که از این افراد، تعداد ۱۸ نفر به صورت گلوله‌برفی و هدفمند به عنوان نمونه پژوهش در نظر گرفته شدند. جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته، از افراد مشارکت‌کننده انجام گرفت و از آنها خواسته شد تا نظرهای‌شان را در مورد تأثیرات شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش اعلام کنند. کار تحلیل داده‌ها با استفاده از کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی برای احصای مقوله‌های سطح اول و دوم (محورها) و ارتباط آنها انجام گرفت. بر مبنای نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل یافته‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها، ۲ بعد نهایی تأثیرات شیوع ویروس کرونا در ابعاد صنعت ورزش شناسایی شدند که شامل آثار مستقیم و غیرمستقیم بود. شناسایی دقیق آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش می‌تواند به فرایند انطباق فعالیت‌های این صنعت با شرایط کنونی کمک کند.

بابایی و همکاران (۱۳۹۷) پژوهشی با هدف شناسایی وضعیت موجود و موانع توسعه ورزش همگانی در کشور به صورت یک مطالعه کیفی انجام دادند. نتایج نشان داد وضعیت ورزش همگانی کشور در برخی موارد مطلوب و در برخی موارد هم چون «نهاده‌ها» در سطح نامطلوب قرار دارد. همچنین کمبود اماکن و تجهیزات ورزشی و عدم توجه دیگر سازمان‌ها به ورزش همگانی مهمترین موانع ورزش همگانی در کشور بودند.

پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور

موهر^۱ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که همه‌گیری کرونا شرایط رقابت در فوتبال را در سطح جهان به طرز چشمگیری تغییر داده است. مسابقات زیادی متوقف شده‌اند و یا به تعویق افتاده‌اند. بازیکنان مجبور شده‌اند که آموزش را به صورت آنلاین و تک نفری دنبال کنند. از طرفی دیگر در برخی از مناطق که شیوع بیماری کنترل شده است، شرایط آموزشی و رقابتی در گروه‌های کم جمعیت صورت می‌پذیرد، ولی ورزشکاران هنوز از لحاظ روانی و فیزیولوژیکی آمادگی حضور یافتن در مسابقات را ندارند. این شرایط ویژه، عملکرد فوتبال و خطر آسیب‌دیدگی در رقابت‌های آینده را به دنبال خواهد داشت. بنابراین، باشگاه‌ها، مربیان و کادر پزشکی و همچنین بازیکنان باید به شدت مورد توجه قرار بگیرند و مبنای آموزشی به منظور حفظ شرایط فیزیولوژیکی و روحی و روانی آنها، تدوین گردد. در این تحقیق نتیجه گرفتند که بازیکنان از لحاظ فیزیولوژیکی در سطوح تازه کار و حرفه‌ای با مشکلات مواجه می‌شوند در نتیجه ابتدا، بهبود این شرایط برای حضور مجدد افراد باید در اولویت اول قرار گیرد.

ساتو^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی نشان دادند که با متوقف شدن مسابقات ورزشی به دلیل شیوع ویروس کرونا، جامعه ورزشی با بحرانی جبران‌ناپذیر مواجه شده است و با توجه به رتبه‌بندی‌ها و سهمیه‌های ارائه شده، از سرگیری کار با شرایطی ناعادلانه صورت می‌گیرد، از این رو سیاست‌هایی را به عنوان جایگزین برای سهمیه‌های کسب‌شده در مسابقات ورزشی مطرح کرده است و بیان می‌کند به منظور اجرای منصفانه بازی‌ها پس از پایان یافتن محدودیت‌ها، کسب سهمیه باید مجدد صورت بگیرد و استراتژی‌ها و آیین‌نامه‌های جدید برای مقابله با این شرایط تدوین شود. همچنین در مورد تأثیرات شیوع کرونا ویروس در ورزش می‌توان اذعان کرد که با توجه به تعدد باشگاه‌های ورزشی که بخش اعظم آن را باشگاه‌های خصوصی تشکیل می‌دهند، هم‌اکنون کسب و کار و امرار معاش مربیان، کمک‌مربیان، مدیران سالن و کارکنان خدماتی و غیره به دلیل تعطیلی و عدم تحقق شهریه‌های دریافتی به خطر افتاده است و در بخش باشگاه‌های حرفه‌ای، خطر لغو یا کاهش قرارداد با اسپانسرها و مترتب آن تعدیل قرارداد بازیکنان نیز وجود دارد. یکی از تأثیرات غیرمستقیم شیوع کرونا به غیر از تأثیرات اقتصادی منتج از تعطیلی باشگاه‌های ورزشی و حتی کمپ‌ها، بوستان‌ها و فضاها و ورزشی روباز، کاهش تحرک عموم جامعه است، که بی‌شک در همین مدت، اضافه‌وزن و

¹ Mohr

² Sato, Oshimi, Bizen & Saito

چاقی پیامدی مشهود است و در ماه‌های آینده نیز شدت خواهد گرفت و به سبب همین افزایش بی‌حرکی و اضافه‌وزن، رشد بیماری‌های قلبی و عروقی و دیابت و ناهنجاری‌های ساختار قامتی و غیره دور از انتظار نیست.

ایوانز و همکاران (۲۰۲۰) در مقاله‌ی خود با عنوان رودرویی صنعت ورزش با کرونا با تأکید بر حوزه روان‌شناسی در ورزش، بیان کردند که تردیدی وجود ندارد که زندگی روزمره و ورزشی افراد، به ویژه ورزشکاران و فعالان حوزه ورزش، دچار تغییر و توفقی ناگزیر شده است. برای کسانی که مربی هستند، نحوه ارتباط با مشارکت‌کنندگان دچار تغییرات ساختاری شده است. به عنوان مثال، مربیان به صورت رو در رو با افراد در ارتباط نیستند، مشارکت‌کنندگان نمی‌توانند سؤالات خود را به راحتی از مربیان بپرسند، نحوه نظارت بر عملکرد ورزشی افراد، آسیب‌دیدگی و سایر بازخورد در مورد تمرین به دلیل فاصله بین ورزشکار و مربیتی و ساختار تربیتی و آموزشی با محدودیت مواجه شده است.

پارنل و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان کرونا و ورزش به بررسی تأثیرات کرونا در ورزش و مسابقات ورزشی پرداختند و بیان کردند که مدیران در حال حاضر آمادگی لازم برای مواجهه با چنین بحرانی را ندارند. نتایج این تحقیق نشان داد که کرونا باعث شده است عملکرد کلی سازمان‌های ورزشی با تغییرات بنیادین مواجه گردد. همچنین ارزیابی خطر را به عنوان یکی از مهمترین عوامل مطرح شده است و بیان کردند که با ارزیابی خطر و مدیریت صحیح می‌توان برای مواجهه با بحران‌هایی مشابه، عملکرد بهتری داشت.

تیمپکا (۲۰۲۰) درباره تأثیرات کرونا بر ورزش بیان می‌کنند که با لغو شدن بسیاری از مسابقات و تعطیلی امکان ورزشی فعال، زیان جبران ناپذیری به صنعت ورزش، هم از نظر اقتصادی هم از نظر روانی-اجتماعی وارد شده است. در ادامه بیان می‌کنند که استراتژی‌های مواجهه با کرونا در هر کشوری متفاوت است ولی به منظور مقابله با ضررهای وارده، دولت و سازمان‌های داوطلبی باید به کمک سازمان‌های ورزشی بشتابند. در شرایط کنونی بسیاری از مدیران امکان ورزشی امکان برگشتن به فعالیت پس از کرونا را ندارند، زیرا با کمبود بودجه مواجه هستند. همچنین بسیاری از ورزشکاران با کاهش درآمد روبه رو هستند و حتی هزینه گذران زندگی را نیز به سختی فراهم می‌کنند که باعث ایجاد مشکلات روحی در افراد ورزشکار می‌شود. از این رو مدیریت صحیح در حوزه ورزش می‌تواند با بروز شرایط سخت مقابله کند.

ایدوهو و ونیمی یانگ (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان ارزیابی اثرات اجتماعی-اقتصادی و ویروس کرونا، بیان کردند که تأثیرات اجتماعی-روانی ویروس کرونا بر جهان بسیار جبران ناپذیر است و علاوه بر ضررهای اقتصادی، در صنعت ورزش، رسیدگی به شرایط روانی و اجتماعی افراد از اهمیتی دوچندان برخوردار است.

جکوبسون^۱ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان فعالیت بندی در دوران کرونا و ویروس: جلوگیری از کاهش عملکردهای متابولیک و ایمنی، بیان کردند که انجام فعالیت‌های فیزیکی در این شرایط بسیار ضروری است و به منظور جلوگیری از ابتلا به بیماری‌های مزمن لازم است که افراد فعال باشند.

پیلای^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که شیوع ویروس کرونا، عواقب فیزیولوژیکی و روانی بسیار زیادی برای افراد ورزشکار دارد. از بین رفتن فرصت‌ها، شرایط مالی و سلامت روحی ورزشکاران به صنعت ورزش ضررهای جبران‌ناپذیری را وارد می‌کند. در نتیجه آموزش صحیح به افراد برای مواجهه با این شرایط را بسیار مهم دانستند.

ناریچی^۳ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که قرنطینه‌ی ناشی از شیوع ویروس کرونا و عدم فعالیت فیزیکی در این دوران، سلامت فیزیولوژیکی افراد را در معرض خطر قرار داده است و ابتلا به بیماری‌های عصبی و عضلانی، قلبی عروقی را افزایش داده است. در مقابل فعال ماندن در این شرایط به افراد کمک می‌کند تا سیستم ایمنی بدن خود را افزایش دهند. در ادامه

^۱ Jakobsson

^۲ Pillay

^۳ Narici

بیان می‌کنند که عدم فعالیت در این دوران به از دست رفتن توده عضلانی بدن، و آسیب عضلانی منجر می‌شود. این اثرات ناگوار از عدم تحرک، را می‌توان با تمرین‌های ورزشی کاهش داد. با این وجود تمرین مقاومتی با شدت متوسط و زیاد، در خانه و بدون نیاز به تجهیزات پیشرفته، می‌تواند اثرات مثبتی بر شرایط فیزیولوژیکی فرد داشته باشد.

تورسداهل و آسیف (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان کرونا و توصیه‌هایی برای ورزشکاران حرفه‌ای بیان کردند که سازمان‌های ورزشی باید به بازیکنان خود به عنوان منابع انسانی، به سلامت روان و فیزیولوژیک آن‌ها توجهی دوچندان کنند. لغو مسابقات موجب غم و اندوه، استرس، اضطراب، سرخوردگی برای یک ورزشکار می‌شود. تأثیر روان‌شناختی و فیزیولوژیکی کرونا بر روی یک ورزشکار رقابتی با حذف شبکه حمایت اجتماعی و روال عادی تمرین، می‌تواند بسیار غیرقابل بازگشت باشد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر داده‌ها آمیخته اکتشافی (کیفی و کمی) و از نظر روش اجرای پژوهش از نوع داده بنیاد (مرحله کیفی) و پیمایشی مقطعی (مرحله کمی) است. در بخش کیفی صاحب‌نظران (مدیران، معاونان و رؤسای گروه‌های توسعه ورزش همگانی و روستای، ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و هماهنگی امور بانوان به همراه کارشناسان مربوطه در اداره کل ورزش و جوانان استان لرستان؛ مدیران و مربیان باشگاه‌های ورزشی؛ نخبگان و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های استان لرستان با مدرک دکتری تخصصی؛ تولیدکنندگان محصولات ورزشی) به عنوان جامعه پژوهش در نظر گرفته شدند که با روش هدفمند گلوله برفی با انجام ۹ مصاحبه، تشخیص محقق این بوده است که اطلاعات گردآوری شده به نقطه اشباع رسیده است. جامعه آماری پژوهش در بخش کمی را کلیه مدیران، معاونان و رؤسای گروه‌های توسعه ورزش همگانی و روستای، ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و هماهنگی امور بانوان به همراه کارشناسان مربوطه در اداره کل ورزش و جوانان استان لرستان به تعداد ۱۰۰ نفر تشکیل داده‌اند که برای انتخاب گروه نمونه از طریق فرمول کرجسی و مورگان و بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد ۸۰ نفر انتخاب شده‌اند که ۱۹ پرسشنامه به دلیل ناقص تکمیل شدن از تحلیل کار گذاشته شدند. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی مصاحبه اکتشافی نیمه‌ساختار یافته بود. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری در مقوله‌ها و مؤلفه‌های پژوهش پیش رفت و سپس با تصمیم محقق متوقف شدند. در نهایت پس از جمع‌آوری اطلاعات از بخش‌های مصاحبه و بررسی منابع، در این مرحله از روش داده‌بنیاد و کدگذاری (باز، محوری و انتخابی)، برای طبقه‌بندی داده‌ها استفاده شد. در بخش کیفی برای تعیین اعتبار درونی یافته‌ها، علاوه بر اینکه داده‌ها با مطالعه مبانی نظری، پیشینه تحقیق، منابع، مصاحبه با افراد کانونی انتخاب و تأیید شدند، نظرات و رهنمودهای گروهی از خبرگان نیز لحاظ شد و قبل از کدگذاری، تعدیل نهایی به عمل آمد. برای تأیید قوت و صحت داده‌ها، در مورد اعتبار مطالعه از شیوه بررسی به وسیله اعضای پژوهش استفاده گردید. جهت تعیین اعتبار بیرونی (انتقال‌پذیری) یافته‌ها از تکنیک حصول اشباع نظری، استفاده از رویه‌های ویژه کدگذاری و تحلیل نمادها و نشانه‌ها و توصیف غنی داده‌ها، بهره گرفته شد. در بخش کمی نیز اعتبار ابزار مذکور (پرسشنامه) از طریق آلفای کرونباخ که آلفای کل برابر با ۰/۹۲ بدست آمده است و روایی آن از طریق روایی محتوایی انجام شده است؛ بطوری‌که در این مطالعه برای همه گویه‌های پرسشنامه موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی مقدار شاخص روایی محتوایی (CVI) بالاتر از مقدار قابل قبول (۰/۷۹) است؛ بنابراین، می‌توان بیان داشت که پرسشنامه موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی از روایی محتوایی مناسبی برخوردار است.

یافته‌ها

در بخش کیفی ۲ نفر از مصاحبه‌شوندگان از اعضای هیات علمی و مدرسان دانشگاه بودند، دو نفر از مربیان باشگاه‌های ورزشی، ۲ نفر از بین کارمندان اداره ورزش و جوانان و ۳ نفر از بین فروشنده‌گان لوازم ورزشی بودند. همچنین در بخش کمی از مجموع ۶۱

نفر نمونه آماری، ۳۵ نفر (۵۷/۴ درصد) مرد و ۲۶ نفر (۴۲/۶ درصد) زن و ۱ نفر (۱/۶ درصد) دارای مدرک فوق دیپلم، ۱۴ نفر (۲۳ درصد) دارای مدرک تحصیلی لیسانس، ۳۶ نفر (۵۹ درصد) دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس و ۱۰ نفر (۱۶/۴ درصد) دارای مدرک دکتری / دانشجوی دکتری بودند. همچنین ۱۴ نفر (۲۳ درصد) کمتر از ۵ سال، ۵ نفر (۸/۲ درصد) بین ۵ تا ۱۰ سال، ۱۲ نفر (۱۹/۷ درصد) بین ۱۱ تا ۱۵ سال، ۷ نفر (۱۱/۵ درصد) بین ۱۶ تا ۲۰ سال و ۲۳ نفر (۳۷/۷ درصد) بالای ۲۰ سال سابقه فعالیت ورزشی داشتند.

لازم به ذکر است که برای کمتر شدن حجم مقاله، یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر به صورت تلفیقی ارائه شده است.

سؤال اول: از نظر شما در دوران کرونا چه تاثیراتی در ورزش همگانی شاهد بودیم؟

در جدول ۱، به تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی از نگاه مصاحبه شونده‌گان، پرداخته شده است.

جدول ۱: تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی از نظر مصاحبه شونده‌گان

ردیف	تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی
۱	تعطیلی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی
۲	گسترش مشکلات روانی
۳	گسترش مشکلات اجتماعی
۴	محدودیت در اجرای ورزش همگانی
۵	افزایش ناهنجاری‌های جسمانی در افراد
۶	رکود کسب و کارهای ورزشی
۷	کمیت برگزاری مسابقات ورزشی
۸	افزایش ناتوانی عضلانی
۹	تعطیلی پارک‌ها و فضاهای ورزشی عمومی
۱۰	گسترش مشکلات جسمی
۱۱	افت ورزش‌های فردی به دلیل عدم نظارت مربی
۱۲	خانگی شدن ورزش
۱۳	افت فروش وسایل ورزشی

بر اساس نتایج بدست آمده از جدول ۱، تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی از نگاه مصاحبه شونده‌گان، در ۱۳ مورد جمع بندی شده: از جمله تعطیلی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی، گسترش مشکلات روانی، گسترش مشکلات اجتماعی، محدودیت در اجرای ورزش همگانی، افزایش ناهنجاری‌های جسمانی در افراد، رکود کسب و کارهای ورزشی، کمیت برگزاری مسابقات ورزشی، افزایش ناتوانی عضلانی، تعطیلی پارک‌ها و فضاهای ورزشی عمومی، گسترش مشکلات جسمی، افت ورزش‌های فردی به دلیل عدم نظارت مربی و خانگی شدن ورزش و افت فروش وسایل ورزشی. با استناد به نتایج آزمون خی دو، بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار، با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معنی دار وجود دارد ($\text{sig} < 0/001$). در ادامه برای بررسی بیشتر آزمون رتبه‌ای فریدمن انجام شده که نتایج آزمون خی دو با اطمینان ۹۹ درصد بین میانگین رتبه‌های موارد مطرح شده در جدول مذکور، تفاوت معنی دار وجود دارد ($\text{sig} < 0/001$). بر این اساس و با توجه به مرتب شدن موارد بر اساس میانگین رتبه‌ای مهمترین تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی به ترتیب «تعطیلی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی»، «گسترش مشکلات روانی» و «گسترش مشکلات اجتماعی» می‌باشد.

سؤال دوم: موانع توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا چه بودند؟
در جدول ۲، به تاثیرات کرونا بر ورزش همگانی از نگاه مصاحبه شوندگان، پرداخته شده است.

جدول ۲: موانع ورزش همگانی از نظر مصاحبه شوندگان

ردیف	موانع توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا
۱	عدم توجه مسئولین امر به ورزش‌های همگانی در استان
۲	برگزاری ورزش‌های همگانی تنها به دلیل انجام بخشنامه‌ها
۳	عدم توجه به طبیعت گردی و پیاده روی نسبت به سال‌های گذشته
۴	وضعیت نابسامان مالی ورزش جوانان در دوران کرونا
۵	بودجه کم ورزش و جوانان جهت برگزاری مسابقه و فعالیت ورزشی همگانی
۶	نبود اسپانسر جهت حمایت مالی در ورزش‌های همگانی
۷	وجود شکلات فرهنگی در استان جهت توسعه ورزش
۸	کمبود امکانات جهت اجرای برنامه‌های ورزشی در استان
۹	عدم حمایت دستگاه‌های اجرایی مرتبط
۱۰	وضعیت نابسامان اقتصادی مردم
۱۲	بسته شدن میادین ورزشی
۱۲	بسته شدن بوستان‌ها و اماکن شهرداری
۱۳	تعطیلی زنگ ورزش در آموزش و پرورش
۱۴	خانه نشینی مردم
۱۵	تعطیل شدن مراکز تفریحی، استخرها و مراکز عمومی
۱۶	استفاده از ماسک به عنوان مانعی جهت انجام ورزش‌های همگانی

بر اساس نتایج بدست آمده از جدول ۲، موانع ورزش همگانی از نگاه مصاحبه شوندگان، در ۱۶ مورد جمع بندی شده: از جمله عدم توجه مسئولین امر به ورزش‌های همگانی در استان، برگزاری ورزش‌های همگانی تنها به دلیل انجام بخشنامه‌ها، عدم توجه به طبیعت گردی و پیاده روی نسبت به سال‌های گذشته و ... استفاده از ماسک به عنوان مانعی جهت انجام ورزش‌های همگانی. با استناد به نتایج آزمون خی دو، بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار، با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معنی دار وجود دارد ($sig < 0/001$). در ادامه برای بررسی بیشتر آزمون رتبه‌ای فریدمن انجام شده که نتایج آزمون خی دو با اطمینان ۹۹ درصد بین میانگین رتبه‌های موارد مطرح شده در جدول مذکور، تفاوت معنی دار وجود دارد ($sig < 0/001$). بر این اساس و با توجه به مرتب شدن موارد بر اساس میانگین رتبه‌ای مهمترین موانع توسعه ورزش همگانی به ترتیب شامل «تعطیلی مراکز تفریحی، استخرها و مراکز عمومی»، «خانه نشینی مردم» و «تعطیلی میادین ورزشی» می‌باشد.

سؤال سوم: چه راهکارهایی را برای توسعه ورزش همگانی در دورانی مثل کرونا پیشنهاد می‌کنید؟
در جدول ۳، به راهکارهای توسعه ورزش همگانی از نگاه مصاحبه شوندگان، پرداخته شده است.

جدول ۳: راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دورانی مثل کرونا

ردیف	راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دورانی مثل کرونا
۱	ترویج ورزش همگانی مثل کوهنوردی بارعایت موازین بهداشتی
۲	ترویج فرهنگ ورزش در منزل
۳	توسعه مسیرهای کوهپیمایی و پیاده روی
۴	برگزاری ورزش‌های همگانی کم‌هزینه مانند پیاده‌روی، طناب‌کشی و
۵	استفاده از امکانات طبیعی استان جهت اشاعه ورزش‌های همگانی همچون قله‌ها و کوه‌های نزدیک شهر و
۶	تبلیغ و تشویق ورزش در فضاهای آزاد
۷	بهره‌گیری از فضای مجازی به منظور ترغیب و تشویق جامعه در جهت ورزش همگانی
۸	آگاه‌سازی مردم نسبت به کارکردهای مثبت و مهم ورزش
۹	سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان بر توسعه ورزش همگانی
۱۰	ترویج ورزش در فضای باز
۱۱	ایجاد ایستگاه‌های ورزش همگانی در فضاهای باز
۱۲	توسعه امکانات ورزش عمومی متناسب با وضعیت کرونایی
۱۳	ارائه، تنظیم و اجرای برنامه‌های ورزشی مناسب برای افراد علاقه‌مند از سوی نهادهای مختلف
۱۴	فرهنگ‌سازی بنیادی در قالب آموزش و پرورش و سایر نهادهای علمی نسبت به ورزش‌های همگانی
۱۵	تدوین برنامه‌های ورزشی با کمک مدیران ذیربط
۱۶	اختصاص محل‌هایی برای دوچرخه‌سواری با در اختیار قرار دادن دوچرخه برای استفاده افراد
۱۷	تدوین برنامه منسجم جهت جذب حمایت دولت، مسئولان محلی، سهام‌داران و بخش خصوصی در حمایت از ورزش‌های همگانی
۱۸	حمایت از توسعه ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی محلی
۱۹	تدوین برنامه‌های ورزشی منسجم متناسب با بودجه موجود
۲۰	برگزاری دوره‌های ورزشی در اماکن باز مثل پارک‌ها با فاصله اجتماعی
۲۱	همکاری بیشتر مسئولین جهت احیا ورزش‌های همگانی
۲۲	پخش برنامه‌های ورزشی علمی - آموزشی از طریق رادیو و تلویزیون
۲۳	اختصاص زمان برای ورزش کارکنان ادارات

بر اساس نتایج بدست آمده از جدول ۳، راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران بعد از کرونا (وضعیت عادی) از نگاه مصاحبه‌شوندگان، در ۲۳ مورد جمع‌بندی شده: ترویج ورزش همگانی مثل کوهنوردی بارعایت موازین بهداشتی، ترویج فرهنگ ورزش در منزل، توسعه مسیرهای کوهپیمایی و پیاده‌روی، برگزاری ورزش‌های همگانی کم‌هزینه مانند پیاده‌روی، طناب‌کشی و...، استفاده از امکانات طبیعی استان جهت اشاعه ورزش‌های همگانی هم‌چون قله‌ها و کوه‌های نزدیک شهر و...، تبلیغ و تشویق ورزش در فضاهای آزاد، بهره‌گیری از فضای مجازی به منظور ترغیب و تشویق جامعه در جهت ورزش همگانی، آگاه‌سازی مردم نسبت به کارکردهای مثبت و مهم ورزش، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان بر توسعه ورزش همگانی، ترویج ورزش در فضای باز، ایجاد ایستگاه‌های ورزش همگانی در فضاهای باز، توسعه امکانات ورزش عمومی متناسب با وضعیت کرونایی، ارائه، تنظیم و اجرای برنامه‌های ورزشی مناسب برای افراد علاقه‌مند از سوی نهادهای مختلف، فرهنگ‌سازی بنیادی در قالب آموزش و پرورش و سایر نهادهای علمی نسبت به ورزش‌های همگانی، تدوین برنامه‌های ورزشی با کمک مدیران ذیربط، اختصاص محل‌هایی برای دوچرخه‌سواری با در اختیار قرار دادن دوچرخه برای استفاده افراد، تدوین برنامه منسجم جهت جذب حمایت دولت، مسئولان محلی، سهام‌داران و بخش خصوصی در حمایت از ورزش‌های همگانی، حمایت از توسعه ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی محلی، تدوین برنامه‌های ورزشی منسجم متناسب با بودجه موجود، برگزاری دوره‌های ورزشی در اماکن باز مثل پارک‌ها با فاصله

اجتماعی، همکاری بیشتر مسئولین جهت احیا ورزش‌های همگانی، پخش برنامه‌های ورزشی علمی-آموزشی از طریق رادیو و تلویزیون. اختصاص زمان برای ورزش کارکنان ادارات. با استناد به نتایج آزمون خی دو، بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار، با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معنی‌دار وجود دارد ($sig < 0/001$). در ادامه برای بررسی بیشتر آزمون رتبه‌ای فریدمن انجام شده که نتایج آزمون خی دو با اطمینان ۹۹ درصد بین میانگین رتبه‌های موارد مطرح شده در جدول مذکور، تفاوت معنی‌دار وجود دارد ($sig < 0/001$). بر این اساس و با توجه به مرتب شدن موارد بر اساس میانگین رتبه‌ای مهمترین راهکارهای توسعه ورزش همگانی به ترتیب شامل «ترویج ورزش همگانی مثل کوهنوردی با رعایت موازین بهداشتی»، «ترویج فرهنگ ورزش در منزل» و «توسعه مسیرهای کوهپیمایی و پیاده‌روی» می‌باشد.

سؤال چهارم: از نظر شما موانع توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی یا پسا کرونا چه هستند؟ در جدول ۴، به راهکارهای توسعه ورزش همگانی از نگاه مصاحبه‌شوندگان، پرداخته شده است.

جدول ۴: موانع توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی یا پسا کرونا

ردیف	موانع توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی یا پسا کرونا
۱	کمبود امکانات ورزشی در فضاهای عمومی
۲	در اولویت نبودن ورزش در برنامه روزانه مردم
۳	عدم فرهنگ سازی‌های گسترده برای ترغیب مردم به ورزش
۴	کمبود فضاهای ورزشی جهت استفاده عموم
۵	کمبود بوستان‌های ورزشی در سطح شهر
۶	عدم آگاهی مردم نسبت به شرایط اثر گذار ورزش در سلامتی خانواده و جامعه
۷	کمبود مربیان فعال در زمینه رشته همگانی جهت آموزش مردم در فضاها و پارکها
۸	کمبود اطلاع رسانی‌های رسانه‌ای نسبت به فواید ورزش در جامعه
۹	وجود دغدغه‌های فکری و مشکلات اقتصادی مردم
۱۰	نبود برنامه‌های مناسب ورزشی از سوی نهادهای فرهنگی
۱۱	عدم مدیریت درست ورزش
۱۲	عدم شناخت علایق ورزشی مردم جهت اجرای برنامه‌های ورزشی مناسب
۱۳	کمبود بودجه جهت اجرای برنامه‌های ورزشی
۱۴	عدم به کارگیری مدیران قوی در راس امور
۱۵	غیرتخصصی بودن افراد مسئول در هیئت‌های ورزشی

بر اساس نتایج بدست آمده از جدول ۴، موانع ورزش همگانی در دوران بعد از کرونا (وضعیت عادی) از نگاه مصاحبه‌شوندگان، در ۱۵ مورد جمع بندی شده: از جمله کمبود امکانات ورزشی در فضاهای عمومی، در اولویت نبودن ورزش در برنامه روزانه مردم، عدم فرهنگ سازی‌های گسترده برای ترغیب مردم به ورزش و ... غیرتخصصی بودن افراد مسئول در هیئت‌های ورزشی. با استناد به نتایج آزمون خی دو، بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار، با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معنی‌دار وجود دارد ($sig < 0/001$). در ادامه برای بررسی بیشتر آزمون رتبه‌ای فریدمن انجام شده که نتایج آزمون خی دو با اطمینان ۹۹ درصد بین میانگین رتبه‌های موارد مطرح شده در جدول مذکور، تفاوت معنی‌دار وجود دارد ($sig < 0/001$). بر این اساس و با توجه به مرتب شدن موارد بر اساس میانگین رتبه‌ای مهمترین موانع توسعه ورزش همگانی در دوران پسا کرونا شامل

«وجود دغدغه‌های فکری و مشکلات اقتصادی مردم»، «عدم به کارگیری مدیران قوی در رأس امور» و «غیرتخصصی بودن افراد مسئول در هیئت‌ها» می‌باشد.

سؤال پنجم: چه راهکارهایی را برای توسعه ورزش همگانی پیشنهاد می‌کنید؟
در جدول ۵، به راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران پسا کرونا (شرایط عادی) از نگاه مصاحبه شوندگان، پرداخته شده است.

جدول ۵: راهکارهای توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی یا پسا کرونا

ردیف	راهکارهای توسعه ورزش همگانی در شرایط عادی
۱	استفاده از نظر افراد متخصص و دغدغه‌مند در زمینه اشاعه ورزش‌های همگانی
۲	فرهنگ سازی در زمینه اهمیت به ورزش همگانی از طریق صدا و سیما
۳	گسترش امکانات ورزشی و سالن‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه‌ها
۴	جلوگیری از ورود افراد سودجو در ورزش
۵	برگزاری مسابقات در بین کارکنان و عموم مردم
۶	شناخت استعدادها و ورزشی کودکان و نوجوانان در مدارس
۷	انتصاب افراد متخصص با اختیارات اجرایی مورد نیاز
۸	موظف کردن دستگاه‌های ذیربط جهت ارائه برنامه‌های منسجم در خصوص اشاعه ورزش همگانی
۹	توسعه امکانات لازم برای ورزش‌های همگانی
۱۰	ایجاد زیرساخت‌ها در خصوص فعالیت‌های متناسب با اهداف ورزش همگانی
۱۱	همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی نسبت به در اختیار قرار دادن فضاهای ورزشی و تعامل با همدیگر
۱۲	اطلاع رسانی و آگاهی بخشی فواید ورزش از طریق رسانه‌ها
۱۳	طراحی اهداف بلند مدت برای ورزش همگانی
۱۴	افزایش مربیان ورزشی
۱۵	ارائه برنامه‌های منظم و مناسب از سوی نهادهای مختلف فرهنگی، اجتماعی و ورزشی
۱۶	تدوین برنامه‌های کارآمد در زمینه ورزش همگانی
۱۷	تربیت مربیان و توانمند کردن آنها برای ارتقاء فرهنگ ورزش همگانی
۱۸	تولید کلیپ‌های آموزشی ورزشی
۱۹	استفاده از تابلوهای تبلیغاتی در خصوص اهمیت ورزش در سطح شهر

بر اساس نتایج بدست آمده از جدول ۵، راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران بعد از کرونا (وضعیت عادی) از نگاه مصاحبه شوندگان در ۱۹ مورد جمع بندی شده؛ از جمله: تدوین برنامه‌های کارآمد در زمینه ورزش همگانی، ترغیب جوانان به ورزش از طریق ورزشکاران پیشکسوت، استفاده از نظر افراد متخصص و دغدغه‌مند در زمینه اشاعه ورزش‌های همگانی و ... پاکسازی افراد سودجو در ورزش. با استناد به نتایج آزمون خی دو، بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار، با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معنی دار وجود دارد ($\text{sig} < 0/001$). در ادامه برای بررسی بیشتر آزمون رتبه‌ای فریدمن انجام شده که نتایج آزمون خی دو با اطمینان ۹۹ درصد بین میانگین رتبه‌های موارد مطرح شده در جدول مذکور، تفاوت معنی دار وجود دارد ($\text{sig} < 0/001$). بر این اساس و با توجه به مرتب شدن موارد بر اساس میانگین رتبه‌ای مهمترین راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران پسا کرونا به ترتیب شامل «استفاده از نظر افراد متخصص و دغدغه‌مند در زمینه اشاعه ورزش‌های همگانی»، «فرهنگ‌سازی در

زمینه اهمیت به ورزش همگانی از طریق صدا و سیما» و «گسترش امکانات ورزشی و سالن‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه‌ها» می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی موانع و راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا و پسا کرونا در استان لرستان بود که با بهره‌گیری از روش آمیخته اکتشافی متوالی انجام گرفت. تلفیق یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر درخصوص تاثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر ورزش همگانی استان لرستان، حاکی از آن است که وضعیت بوجود آمده در دوران کرونا منجر به تعطیلی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی، گسترش مشکلات روانی، گسترش مشکلات اجتماعی، محدودیت در اجرای ورزش همگانی، افزایش ناهنجاری‌های جسمانی در افراد، رکود کسب و کارهای ورزشی، کمیت برگزاری مسابقات ورزشی، افزایش ناتوانی عضلانی، تعطیلی پارک‌ها و فضاهای ورزشی عمومی، گسترش مشکلات جسمی، افت ورزش‌های فردی به دلیل عدم نظارت مربی، خانگی شدن ورزش و افت فروش وسایل ورزشی شده است. این یافته با نتایج پژوهش‌های کاشانی و همکاران (۱۴۰۰)، مرادی (۱۴۰۰)، ریزوندی، افروزه و جلیوند (۱۳۹۹)، سجادی و همکاران (۱۳۹۹)، صفایا و برهمند (۱۳۹۹)، پارنل و همکاران (۲۰۲۰)، تیمپکا (۲۰۲۰)، ایدوهو و ونیمی یانگ (۲۰۲۰)، پیلای و همکاران (۲۰۲۰)، ناریچی و همکاران (۲۰۲۰) و تورسداهل و آسیف (۲۰۲۰) همخوان می‌باشد. کاشانی و همکاران (۱۴۰۰) اصلی‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ ورزش همگانی در دوران قرنطینه اصلاح ساختار نظام ورزشی یک کشور و آموزش صحیح در این عرصه می‌باشد. شناسایی و ارتقاء این عوامل منجر به گسترش ورزش همگانی در دوران قرنطینه شده که این امر به نوبه خود باعث بهبود سیستم ایمنی بدن، افزایش توان عضلانی، قلبی - عروقی، ریوی، کاهش چاقی، پوکی استخوان و نیز کاهش اختلالات روحی - روانی ناشی از بیماری کرونا (اضطراب و افسردگی) شده و به نحوی می‌تواند در کاهش مرگ و میر ناشی از این بیماری مؤثر باشد. مرادی (۱۴۰۰) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که وضعیت کنونی باشگاه‌های ورزشی در دوره کرونا نشان می‌دهد که تغییر کاربری باشگاه‌ها شتاب گرفته است؛ مریدان بی‌شماری بیکار شده‌اند؛ کم‌ترکی افزایش یافته است؛ کارکنان باشگاه‌ها بیکار شده‌اند؛ احتمال ابتلا به نوع شدید کرونا و بیماری‌های غیرواگیر به دلیل کم‌ترکی افزایش یافته است. ریزوندی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با هدف شناسایی چالش‌های پیش روی کسب و کارهای ورزشی انجام دادند که نتایج مربوط به چالش‌ها به دو حوزه ساختاری و کسب و کاری طبقه‌بندی شدند که سطح ساختاری دارای دو شاخه فرعی کلان و خرد بود. بخش چالش‌های کسب و کار نیز شامل دو شاخه فرعی زیرساختی و منابع انسانی بود. نتایج پژوهش سجادی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد ویروس کووید-۱۹ به اقتصاد ورزش ضربه جبران ناپذیری وارد کرده است و مشخص نیست اثرات نامطلوب کرونا بر وضعیت اقتصادی اجتماعی تا چه زمان ادامه خواهد داشت. صفایا و برهمند (۱۳۹۹) در پژوهشی با هدف، ارزیابی اثرات ویروس کرونا در صنعت ورزش به این نتایج دست یافتند که پاندمی کرونا در صنعت ورزش دارای اثرات مثبت و منفی بی‌شماری است. بیشتر تحقیقات صورت گرفته بر روی ضررهای مالی ناشی از ویروس کرونا تمرکز کرده‌اند در حالی که ضررهای دیگری از قبیل، ضربه‌های روحی و روانی، اجتماعی و سیاسی چندان مورد توجه قرار نگرفته است. پارنل و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود به بررسی تأثیرات کرونا در ورزش و مسابقات ورزشی پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که کرونا باعث شده است عملکرد کلی سازمان‌های ورزشی با تغییرات بنیادین مواجه گردد. همچنین ارزیابی خطر را به عنوان یکی از مهمترین عوامل مطرح شده است و بیان کردند که با ارزیابی خطر و مدیریت صحیح می‌توان برای مواجهه با بحران‌هایی مشابه، عملکرد بهتری داشت. تیمپکا (۲۰۲۰) درباره تأثیرات کرونا بر ورزش بیان می‌کنند که با لغو شدن بسیاری از مسابقات و تعطیلی امکان ورزشی فعال، زیان جبران ناپذیری به صنعت ورزش، هم از نظر اقتصادی هم از نظر روانی - اجتماعی وارد شده است. ایدوهو و ونیمی یانگ (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان ارزیابی اثرات اجتماعی - اقتصادی ویروس کرونا، بیان کردند

که تأثیرات اجتماعی - روانی ویروس کرونا بر جهان بسیار جبران ناپذیر است و علاوه بر ضررهای اقتصادی، در صنعت ورزش، رسیدگی به شرایط روانی و اجتماعی افراد از اهمیتی دوجندان برخوردار است. پیلائی و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که شیوع ویروس کرونا، عواقب فیزیولوژیکی و روانی بسیار زیادی برای افراد ورزشکار دارد. از بین رفتن فرصت‌ها، شرایط مالی و سلامت روحی ورزشکاران به صنعت ورزش ضررهای جبران‌ناپذیری را وارد می‌کند. نارچی و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که قرنطینه‌ی ناشی از شیوع ویروس کرونا و عدم فعالیت فیزیکی در این دوران، سلامت فیزیولوژیکی افراد را در معرض خطر قرار داده است و ابتلا به بیماری‌های عصبی و عضلانی، قلبی عروقی را افزایش داده است. تورسداهل و آسیف (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان کرونا و توصیه‌هایی برای ورزشکاران حرفه‌ای بیان کردند که سازمان‌های ورزشی باید به بازیکنان خود به عنوان منابع انسانی، به سلامت روان و فیزیولوژیک آن‌ها توجهی دوجندان کنند. لغو مسابقات موجب غم و اندوه، استرس، اضطراب، سرخوردگی برای یک ورزشکار می‌شود.

بر اساس ترکیب یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر، موانع توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا در استان لرستان به ترتیب تعطیلی مراکز تفریحی، استخرها و مراکز عمومی، خانه نشینی مردم، تعطیلی میدانی ورزشی، تعطیلی زنگ ورزش در آموزش و پرورش، وضعیت اقتصادی مردم در دوران کرونا، کمبود امکانات متناسب با وضعیت کرونایی جهت اجرای برنامه‌های ورزشی، عدم حمایت سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط از ورزش‌های همگانی در زمان کرونا، نبود حامیان مالی برای برگزاری ورزش‌های همگانی، تعطیلی بوستان‌ها و اماکن شهرداری، وجود مشکلات فرهنگی توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا، کم توجهی مسئولین امر به ورزش‌های همگانی در دوران کرونا، استفاده از ماسک، کم توجهی به طبیعت گردی و پیاده روی، وضعیت مالی ورزش و جوانان، کمبود بودجه ورزش و جوانان جهت برگزاری مسابقات و فعالیت‌های ورزش همگانی متناسب با وضعیت کرونایی و برگزاری ورزش‌های همگانی صرفاً برای پاسخگویی به بخشنامه‌ها در دوران کرونا بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های کاشانی و همکاران (۱۴۰۰)، مرادی (۱۴۰۰)، سجادی و همکاران (۱۳۹۹)، صفایا و برهمند (۱۳۹۹)، پارانل و همکاران (۲۰۲۰)، تیمپکا (۲۰۲۰)، پیلائی و همکاران (۲۰۲۰) و تورسداهل و آسیف (۲۰۲۰) همخوان می‌باشد.

بر اساس جمع‌بندی یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر، راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا در استان لرستان به ترتیب ترویج ورزش همگانی مثل کوهنوردی بارعایت موازین بهداشتی، ترویج فرهنگ ورزش در منزل، توسعه مسیرهای کوهپیمایی و پیاده‌روی، برگزاری ورزش‌های همگانی کم‌هزینه مانند پیاده‌روی، طناب‌کشی و ...، استفاده از امکانات طبیعی استان جهت اشاعه ورزش‌های همگانی هم‌چون قله‌ها و کوه‌های نزدیک شهر، تبلیغ و تشویق ورزش در فضاهای آزاد، بهره‌گیری از فضای مجازی به منظور ترغیب و تشویق جامعه در جهت ورزش همگانی، آگاه‌سازی مردم نسبت به کارکردهای مثبت و مهم ورزش، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان بر توسعه ورزش همگانی، ترویج ورزش در فضای باز، ایجاد ایستگاه‌های ورزش همگانی در فضای باز، توسعه امکانات ورزش عمومی متناسب با وضعیت کرونایی، ارائه، تنظیم و اجرای برنامه‌های ورزشی مناسب برای افراد علاقه‌مند از سوی نهادهای مختلف، فرهنگ‌سازی بنیادی در قالب آموزش و پرورش و سایر نهادهای علمی نسبت به ورزش‌های همگانی، تدوین برنامه‌های ورزشی با کمک مدیران ذیربط، اختصاص محل‌هایی برای دوچرخه‌سواری با دراختیار قراردادن دوچرخه برای استفاده افراد، تدوین برنامه منسجم جهت جذب حمایت دولت، مسئولان محلی، سهامداران و بخش خصوصی در حمایت از ورزش‌های همگانی، حمایت از توسعه ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی محلی، تدوین برنامه‌های ورزشی منسجم متناسب با بودجه موجود، برگزاری دوره‌های ورزشی در اماکن باز مثل پارک‌ها با فاصله اجتماعی، همکاری بیشتر مسئولین جهت احیا ورزش‌های همگانی، پخش برنامه‌های ورزشی علمی - آموزشی از طریق رادیو و تلویزیون و اختصاص زمان برای ورزش کارکنان ادارات بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های کاشانی و همکاران (۱۴۰۰)، مرادی (۱۴۰۰)،

سجادی و همکاران (۱۳۹۹)، صفانیا و برهمند (۱۳۹۹)، پارتل و همکاران (۲۰۲۰)، تیمپکا (۲۰۲۰)، پیلائی و همکاران (۲۰۲۰) و تورداهل و آسیف (۲۰۲۰) همخوان می‌باشد.

بر اساس ترکیب یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر، موانع توسعه ورزش همگانی در دوران پساکرونا در استان لرستان به ترتیب وجود دغدغه‌های فکری و مشکلات اقتصادی مردم، عدم به کارگیری مدیران قوی در راس امور، غیرتخصصی بودن افراد مسئول در هیئت‌ها، کمبود بودجه جهت اجرای برنامه‌های ورزشی، عدم مدیریت درست ورزش، در اولویت نبودن ورزش در برنامه روزانه مردم، نبود برنامه‌های مناسب ورزشی از سوی نهادهای فرهنگی، کمبود بوستان‌های ورزشی در سطح شهر، عدم آگاهی مردم نسبت به میزان تاثیر ورزش در سلامتی خانواده و جامعه، کمبود فضاهای ورزشی جهت استفاده عموم، کمبود امکانات ورزشی در فضاهای عمومی، عدم فرهنگ‌سازی‌های گسترده برای ترغیب مردم به ورزش، عدم شناخت علایق ورزشی مردم جهت اجرای برنامه‌های ورزشی مناسب، کمبود مربیان فعال در زمینه ورزش همگانی جهت آموزش مردم در فضاهای باز و پارک‌ها و کمبود اطلاع‌رسانی‌های رسانه‌ای نسبت به فواید ورزش در جامعه بود.

بر اساس جمع‌بندی یافته‌های کیفی و کمی تحقیق حاضر، راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دوران پساکرونا در استان لرستان به ترتیب استفاده از نظر افراد متخصص و دغدغه‌مند در زمینه اشاعه ورزش‌های همگانی، فرهنگ‌سازی در زمینه اهمیت به ورزش همگانی از طریق صدا و سیما، گسترش امکانات ورزشی و سالن‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه‌ها، جلوگیری از ورود افراد سودجو در ورزش، برگزاری مسابقات در بین کارکنان و عموم مردم، شناخت استعدادها و ورزشی کودکان و نوجوانان در مدارس، انتصاب افراد متخصص با اختیارات اجرایی مورد نیاز، موظف کردن دستگاه‌های ذیربط جهت ارائه برنامه‌های منسجم در خصوص اشاعه ورزش همگانی، توسعه امکانات لازم برای ورزش‌های همگانی، ایجاد زیرساخت‌ها در خصوص فعالیت‌های متناسب با اهداف ورزش همگانی، همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی نسبت به در اختیار قراردادن فضاهای ورزشی و تعامل با همدیگر، اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی فواید ورزش از طریق رسانه‌ها، طراحی اهداف بلند مدت برای ورزش همگانی، افزایش مربیان ورزشی، ارائه برنامه‌های منظم و مناسب از سوی نهادهای مختلف فرهنگی، اجتماعی و ورزشی، تدوین برنامه‌های کارآمد در زمینه ورزش همگانی، تربیت مربیان و توانمند کردن آنها برای ارتقاء فرهنگ ورزش همگانی، تولید کلیپ‌های آموزشی ورزشی و استفاده از تابلوهای تبلیغاتی در خصوص اهمیت ورزش در سطح شهر بود. شهبازی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی موانع و راهکارهای ارتقای ورزش همگانی در ایران پرداختند. نتایج نشان داد از بین راهکارهای مربوط به ساختار تشکیلاتی و وضع قوانین و مقررات، سه راهکار مشخص کردن شرح وظایف تمام سازمان‌ها و نهادهای دست‌اندرکار ورزش همگانی، اتحاد و یکپارچگی بین سازمان‌های دست‌اندرکار ورزش خصوصی همگانی در کشور و فراهم کردن زمینه‌های ورود بخش خصوصی به ورزش همگانی دارای بالاترین اولویت بودند. از بین راهکارهای مربوط به آموزش همگانی و رسانه‌ای سه راهکار انتقال پیام‌ها از طریق رسانه‌های مختلف و اطلاع‌رسانی از طریق صداوسیما، استفاده از ایده‌های نوآورانه و جذاب برای گسترش ورزش همگانی و ترغیب مردم به کاهش استفاده از خودرو؛ و در میان راهکارهای مربوط به نیروی انسانی، دو راهکار بهره‌گیری از نیروهای داوطلب در توسعه ورزش همگانی و تربیت کارشناسان و مدیران حرفه‌ای در ورزش همگانی و در میان راهکارهای مربوط به زیرساخت‌ها، سه راهکار طراحی شهری با رویکرد گسترش ورزش همگانی، احداث اماکن ورزشی، پارک‌ها و فضاهای باز و تجهیز آنها با وسایل ورزشی و تفریحی و حمایت مالی دولت و پرداخت یارانه، بالاترین اولویت را به خود اختصاص دادند. از بین راهکارهای فرهنگی و اجتماعی، دو راهکار از بین بردن باورهای غلط درباره پرداختن بانوان به ورزش و تغییر نگرش رهبران دینی و مدیران دینی و مدیران ارشد کشور به ورزش، از بالاترین اولویت برخوردار بودند. در تحقیقی که به وسیله کارگر فرد و صادقی (۱۳۸۲) انجام گرفت؛ مقایسه نتایج به دست آمده این تحقیق با تحقیقات سایر کشورها نشان می‌دهد که در جامعه ما وضعیت ورزش

همگانی مطلوب نیست و باید به مسائل آموزشی و گسترش مکان‌های ورزشی، تبلیغ جهت ایجاد انگیزه ورزشی در مردم توجه خاصی مبذول داشت.

از آنجایی که پژوهش حاضر با رویکرد آمیخته انجام شد و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی مبتنی بر پارادایم تفسیری صورت گرفت، ممکن است به دلیل سیال و پویانده بودن ذهن آدمی، در کدگذاری‌ها و نحوه استخراج مقوله‌ها جهان‌بینی پژوهش‌گران تأثیرگذار بوده باشد. در واقع، امکان دارد پژوهش‌گران با دخالت دادن تعصبات و پیش‌فرض‌های ذهنی خود، یافته‌ها و نتایج پژوهش را دست‌کاری کرده باشند. البته در مطالعه حاضر پژوهش‌گران تلاش نمودند تنها به نگرش تجربیات پژوهیدگان بپردازند و تا حد امکان بدون سوگیری عمل کنند. با توجه به شرایط ایجاد شده ناشی از همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ و عدم همکاری مطلوب برخی از پژوهیدگان برگزیده در سطح استان، نتایج این پژوهش قابل تعمیم به سایر استان‌های کشور نیست. همچنین نبود پرسشنامه استاندارد (از قبل طراحی شده) و تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها توسط فعالان حوزه ورزش بویژه ورزش همگانی از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. بر اساس یافته‌های تحقیق حاضر پیشنهاد می‌شود، مسئولان و دست‌اندرکاران حوزه ورزش، بویژه ورزش همگانی، با توجه به موانع ذکر شده برای توسعه ورزش همگانی در دوران کرونا و پساکرونا (شرایط عادی)، ضمن رفع این موانع از راهکارهای ارائه شده برای توسعه ورزش همگانی در استان بهره بگیرند.

فهرست منابع

- احمدی، مهدی؛ اصفهانی‌نیا، اکرم؛ نودهی، محمدعلی؛ احمدی، مجتبی (۱۳۹۹). تدوین چارچوب راهکارهای کنترل و جبران ضررهای مالی در صنعت ورزش (مطالعه مورد: شیوع ویروس کرونا در ایران). پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۱۰ (۲۰)، ۹۷-۱۱۰.
- آصفی، احمدعلی؛ اسدی دستجردی، حسن (۱۳۹۵). بررسی موانع توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌های دولتی شهر تهران و ارائه راهکارهای کاربردی توسعه آن. نشریه مدیریت ورزشی، ۸ (۶)، ۸۲۳-۸۴۴.
- بابایی، محمد؛ فتاحی مسرورف فروغ؛ شاکری، نادر (۱۳۹۷). شناسایی وضعیت موجود و موانع توسعه ورزش همگانی در کشور. مطالعه راهبردی ورزش و جوانان، ۱۷ (۴۱)، ۱-۱۸.
- جوادی‌پور، محمد (۱۳۹۰). برنامه راهبردی فدراسیون ورزش‌های همگانی. طرح پژوهشی، وزارت ورزش و جوانان.
- جوادی‌پور، محمد؛ قویدل‌سرکنندی، مژده و سمیع‌نیا، مونا (۱۳۹۲). ارائه چارچوب نظری و طراحی الگو برای توسعه ورزش همگانی در ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، ۵ (۲۱)، ۱۲۷-۱۴۸.
- حیدری، رضا؛ اسدالهی، احسان؛ علیزایی یوسف آبادی، عمر (۱۳۹۹). شناسایی آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۲ (۴)، ۱۲۰۳-۱۲۳۲.
- ریزوندی، آیه؛ افروزه، محمدصادق؛ جلیوند، محمد (۱۳۹۹). شناسایی چالش‌های کسب و کارهای ورزشی در بحران کووید-۱۹ و ارائه راهکار. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۲ (۶۱)، ۲۶۵-۲۸۸.
- سجادی، نصرالله؛ صدیقی، امیر؛ روشن ضمیر، مرضیه؛ اسکندری، ستاره (۱۳۹۹). تأثیر کرونا بر اقتصاد ورزش. مطالعات فرهنگی-اجتماعی المپیک، ۲ (۵)، ۷-۲۹.
- شهبازی، مهدی؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ صفاری، مرجان (۱۳۹۲). ورزش همگانی (ضرورت، موانع و راهکارها). مجلس و راهبرد، ۲۰ (۷۶)، ۶۹-۹۷.
- صفانیا، علی محمد؛ برهمند، رها (۱۳۹۹). ارزیابی اثرات ویروس کرونا در صنعت ورزش. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۶ (۵۵)، ۱۲۳-۱۳۵.

صفانیا، علی محمد؛ برهمند، رها (۱۳۹۹). ارزیابی تأثیرات ویروس کرونا در به تعویق افتادن المپیک توکیو. مطالعات فرهنگی اجتماعی المپیک، ۱ (۲)، ۳۳-۴۴.

عزیزی آرام، سمانه؛ بشرپور، سجاد. (۱۳۹۹). نقش نشخوار فکری، تنظیم هیجان و واکنش پذیری به استرس در پیش بینی اضطراب ویروس کرونا (کووید-۱۹) در پرستاران. فصلنامه مدیریت پرستاری، ۹ (۳)، ۸-۱۸.

علی پور، احمد؛ قدمی، ابوالفضل؛ علیپور، زهرا؛ عبدالله زاده، حسن. (۱۳۹۸). اعتباریابی مقدماتی مقیاس اضطراب بیماری کرونا (CDAS) در نمونه ایرانی. فصلنامه علمی- پژوهشی روانشناسی سلامت، ۸ (۳۲)، ۱۶۳-۱۷۵.

علیزاده فرد، سوسن و صفاری نیا، مجید (۱۳۹۸). پیش بینی سلامت روان بر اساس اضطراب و همبستگی اجتماعی ناشی از بیماری کرونا. پژوهش های روان شناسی اجتماعی، ۹ (۳۶)، ۱۴۱-۱۲۹.

غفوری، فرزاد (۱۳۸۶). مطالعه انواع ورزش های همگانی و تفریحات مطلوب جامعه و ارائه مدل برای برنامه ریزی های آینده. طرح پژوهشی.

قره، محمدعلی (۱۳۸۳). وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. پایان نامه دکتری، دانشگاه تربیت معلم تهران.

کارگر فرد، مهدی و صادقی، کامران (۱۳۸۲). تعیین میزان و نوع فعالیت بدنی و ورزشی در سطح شهر اصفهان بر روی افراد بالاتر از ۱۵ سال. طرح پژوهشی.

کاشانی، سعیده؛ میرزازاده، زهرا سادات؛ دارابی، مسعود (۱۴۰۰). مروری بر وضعیت ورزش همگانی در دوران پاندمی کووید ۱۹. همایش ملی دانشجویی علوم ورزشی دانشگاه شهید بهشتی امین.

کشکر، سارا و سلیمانی، مجتبی (۱۳۹۱). نقش برنامه خصوصی سازی بر توسعه ورزش های همگانی از دیدگاه کارشناسان. نشریه پژوهش های کاربردی مدیریت و علوم زیستی در ورزش، ۱ (۲)، ۱۰۴-۹۹.

گودرزی، محمود؛ موسوی، سید اسفندیار (۱۴۰۰). چالش ها و فرصت های کووید ۱۹ پیش روی مدیریت ورزش ایران. پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۹ (۴)، ۱۱-۲۲.

مرادی، مهدی (۱۴۰۰). واکاوی وضعیت اقتصادی باشگاه های ورزشی در دوران کرونا. مرکز پژوهش ها مجلس شورای اسلامی، زیر نظر مطالعات فرهنگی، شماره مسلسل ۱۷۸۲۰.

ممتازبخش، مریم؛ فکور، یوسف (۱۳۸۶). راهکارهای ارتقا و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه دانش انتظامی، ۹ (۱۰)، ۵۳-۶۲.

Asadollahi, E., kashtidar, M., Heydari, R., Perić, M. (2020). Brand Identity Transfer and Consumers' Sport Commitment in the Iranian Football Premier League: Mediating Role of Promotional and Advertising Tools. *Journal of New Studies in Sport Management*, 1(1), 10-21.

Asgarian, F., Faraji Dana, A., Godarzi, M., & Jafary, A. (2005). Study of Economic Status of Iran's Sports Industry in 1998 and 2001. *Move*, 24(24), 25-43.

Australian institute of sport (AIS). (2020). Framework for rebooting sport in covid-19 Environment. P:1-42. https://www.mtba.org.au/wp-content/uploads/35845_AIS-Framework-for-rebooting-sport_FA.pdf

Bai, X., Zhao, X., & Shin, H. (2020). The Reflective Research on the Impact of the Public Health CRISIS on Chinese Sport Industry by the COVID-19 Pandemic. *International journal of crisis & safety*, 5, 28-37.

Brasor, P. (2020). Who Suffers the Most from the Postponement of the 2020 Tokyo Olympics. *Japan Times*, 4.

Cohen, B., Robinson, J., & Flint, J. (2020). Sports Industry Reels From Coronavirus Fallout. *The Wall Street Journal*. Updated March 29, 2020 8: 42 pm ET.

Cruyff, J. (2020). The impact of the Covid-19 on the management of sport organizations. *Johan Cruyff Institute*.

Evans, A. B., Blackwell, J., Dolan, P., Fahlén, J., Hoekman, R., Lenneis, V., . . . Wilcock, L. (2020). Sport in the face of the COVID-19 pandemic: towards an agenda for research in the sociology of sport. In: Taylor & Francis.

Fischhoff, B. (2020). Speaking of Psychology: Coronavirus Anxiety (Part 1). *American Psychological Association*.

- Gao, G. F. (2018). From “A” IV to “Z” IKV: attacks from emerging and re-emerging pathogens. *Cell*, 172(6), 1157-1159.
- Hughes, D. (2020). In the frame, road map for Australian sport on an uncertain journey through COVID-19. *Journal of science and medicine in sport*, 23(7), 636-638.
- Meier, M., Tan, K. H., Lim, M. K., & Chung, L. (2018). Unlocking innovation in the sport industry through additive manufacturing. *Business Process Management Journal*, 25(3), 456-475.
- Mohr, M., Nassis, G. P., Brito, J., Randers, M. B., Castagna, C., Parnell, D., & Krstrup, P. (2022). Return to elite football after the COVID-19 lockdown. *Managing Sport and Leisure*, 27(1-2), 172-180.
- Mull, R. F., Bayless, K. G., & Jamieson, L. M. (2005). Recreational sport management.
- Narici, M., Vito, G. D., Franchi, M., Paoli, A., Moro, T., Marcolin, G., ... & Maganaris, C. (2021). Impact of sedentarism due to the COVID-19 home confinement on neuromuscular, cardiovascular and metabolic health: Physiological and pathophysiological implications and recommendations for physical and nutritional countermeasures. *European journal of sport science*, 21(4), 614-635.
- National Basketball Association. (2020). NBA to suspend season following Wednesday's games. <https://www.nba.com/article/2020/03/11/nba-suspend-season-following-wednesdays-games>. Accessed March 23, 2020.
- Parnell, D., Widdop, P., Bond, A., & Wilson, R. (2020). COVID-19, networks and sport. *Managing Sport and Leisure*, 15, 1-7.
- Pillay, L., van Rensburg, D. C. C. J., van Rensburg, A. J., Ramagole, D. A., Holtzhausen, L., Dijkstra, H. P., & Cronje, T. (2020). Nowhere to hide: The significant impact of coronavirus disease 2019 (COVID-19) measures on elite and semi-elite South African athletes. *Journal of science and medicine in sport*, 23(7), 670-679.
- Pitsiladis, Y., Muniz-Pardos, B., Miller, M., & Verroken, M. (2020). Sport integrity opportunities in the time of coronavirus. *Sports Medicine*, 50(10), 1701-1702.
- Richardson, C. (2020). Bundesliga Reveals 10 Positive Coronavirus Tests across 36 Clubs. Available at: <https://www.telegraph.co.uk/sport/2020/05/04/sports-return-lockdown-latest-live-premier-league-clubs-divided/> (Accessed 5 May 2020).
- SA, R. R. (2020). Brief review of coronavirus for healthcare professionals February 10, 2020. *Southwest Journal of Pulmonary and Critical Care*, 20 (2), 69-70.
- Sato, S., Oshimi, D., Bizen, Y., & Saito, R. (2022). The COVID-19 outbreak and public perceptions of sport events in Japan. *Managing Sport and Leisure*, 27(1-2), 146-151.
- Timpka, T. (2020). Sport in the tracks and fields of the corona virus: Critical issues during the exit from lockdown. *Journal of science and medicine in sport*, 23(7), 634.
- Toresdahl, B. G., & Asif, I. M. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): considerations for the competitive athlete. In: SAGE Publications Sage CA: Los Angeles, CA.
- Van Tuyckom, C. (2011). Sport for All: Fact or fiction? Individual and cross-national differences in sport participation from a European perspective (Doctoral dissertation, Ghent University).
- World Health Organization. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) situation report–34. Geneva, Switzerland: World Health Organization. https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200223-sitrep-34-covid-19.pdf?sfvrsn=44ff8fd3_2pdf icon.
- Wu, Y.-C., Chen, C.-S., & Chan, Y.-J. (2020). The outbreak of COVID-19: An overview. *Journal of the Chinese medical association*, 83(3), 217-220.
- Xu, Z., Shi, L., Wang, Y., Zhang, J., Huang, L., Zhang, C., . . . Zhu, L. (2020). Pathological findings of COVID-19 associated with acute respiratory distress syndrome. *The Lancet respiratory medicine*, 8(4), 420-422.
- Zhou, F., Yu, T., Du, R., Fan, G., Liu, Y., Liu, Z., . . . Gu, X. (2020). Clinical course and risk factors for mortality of adult inpatients with COVID-19 in Wuhan, China: a retrospective cohort study. *The lancet*, 395(10229), 1054-1062.

Examining obstacles and solutions for the development of public sports in the Corona and post-Corona eras in Lorestan province

Houshang Garavand^{1*}

Responsible Author, Assistant Professor, Psychology Department, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

Nouredin Alahdadi²

Assistant Professor, Department of Sociology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Hassan Jafari³

Ph.D. in Educational Administration, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Saeideh Sabzian⁴

Assistant Professor, Department of Counseling, School of Humanities, Hazrat-e Masoumeh University, Qom,

Abstract: *The aim of the current research was to examining obstacles and solutions for the development of public sports in the Corona and post-Corona eras in Lorestan province. This research is applied to the purpose of applied research, from the viewpoint of exploratory data and from the research methodology to data type of the foundation and cross-sectional survey. In the qualitative section of sports activists, they were considered as a research community. Using a targeted snowball method by conducting 9 interviews, the researcher has identified that the information gathered has reached saturation point. The statistical population of the research in the quantitative section was composed of 100 people by all sports activists. Based on simple random sampling, 80 people are selected. Qualitative data analysis showed that point of view of the interviewees in 13 components, barriers to public sports in 16 components, solutions for the development of public sports in the era of Corona in 23 components, obstacles to the development of public sports in normal or post-corona conditions in 15 components and The solutions for the development of public sports under normal conditions were categorized into 19 components. In the quantitative part, the data obtained using Friedman's test showed that the most important effects of Corona on sports are "closure of sports clubs and venues"; The most important obstacles to the development of public sports are "the closure of recreational centers, swimming pools and public centers"; The most important solutions for the development of public sports "Promotion of public sports".*

Keywords: *public sports, obstacles and solutions, Corona, Lorestan province.*

¹ Email: garavand.h@lu.ac.ir (Corresponding Author)

² Email: nalahdadi@pnu.ac.ir

³ Email: h.jafari2021@gmail.com

⁴ Email: s.sabzian@hmu.ac.ir